

glas tišine

LETNO GLASILO MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA GLUHIH IN NAGLUŠNIH VELENJE
Številka 1 / December 2011 / Letnik 1

Mahamo soncu z rokami,
vezemo s prsti poved
in vemo, da svet je z nami
manj naglušen, bolj lep.

Duh ni nikoli gluha,
kamor želi si, sega,
s prsti lomi besedni kruh
in glagol živeti sprega.

Tone Pavček

Obvestilo urednice

Urška Jakop, sekretarka MDGN Velenje

Pred vami je prva številka glasila Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje, ki nosi naslov Glas tišine.

Ideja, da bi izdali lastno glasilo je tlela že dlje časa in veseli smo, da nam jo je v letošnjem letu uspelo realizirati.

Namen glasila je seznaniti člane našega in tudi drugih društev gluhih in naglušnih po Sloveniji o dogodkih, aktivnostih, ki so se odvijali v MDGN Velenje v letu 2011, hkrati pa tudi širšo slišečo javnost informirati o problematiki okvare sluha in o pomembnosti obstoja društva. Želimo, da se naš glas sliši in da tudi drugi spoznajo svet tišine, v katerem živijo gluhe osebe.

V glasilu boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. V preteklem letu je bilo v našem društvu zelo pestro, veliko se je dogajalo na številnih področjih. Organizirali smo predavanja na različne teme, delavnice.

Sodelovali smo s številnimi institucijami in skupaj z njimi organizirali dogodke. Skrbeli smo tudi za aktivno preživljanje prostega časa z družabnimi srečanji, izleti in pohodi. Vsako sredo popoldan se v društvu srečujejo tako mlajši kot malo starejši člani, naglušni pa se dvakrat mesečno družijo v samopomočni skupini. Veliko smo delali

na informiranju širše slišeče javnosti, aktivni smo bili tako na športnem kot kulturnem področju, hkrati pa smo skrbeli tudi za osebno rast članov.

Poleg prispevkov o dogodkih, ki so se zgodili v lanskem letu, smo vključili nekaj pomembnih informacij glede pravic, ki pripadajo gluhih in naglušnim osebam.

Ker je to naša prva številka, bomo veseli vaših predlogov, kritik, mnenj. Vabimo pa vas, da pri nastajanju glasila sodelujete tudi sami. Veseli bomo, če boste z nami pripravljeni deliti svoje misli, prispevke ali fotografije.

V društvu se bomo tudi v prihodnje trudili biti tako aktivni in delati v dobro nas vseh.

V letu 2012 vam želimo predvsem zdravja, sreče, osebnega zadovoljstva in uspehov.

LETNO GLASILO MEDOBČINSKEGA DRUŠTVA GLUHIH IN NAGLUŠNIH VELENJE

Številka 1 / December 2011 / Letnik 1

IZDAJATELJ: Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje, Efenkova 61, 3320 Velenje

tel: 03 897 44 73 / gsm: 041 389 554 / spletna stran: www.mdgnvelenje.si

UREDNIKA: Urška Jakop

UREDNIŠKI ODBOR: Erika Grobelnik, Franc Kos, Franc Forštner, Lojze Dobovičnik, Vlasta Florjan

GRAFIČNA PODOBA: Jana Janko

Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na **e-naslov:** mdng@telemach.net

Uvodna beseda

Erika Grobelnik, predsednica MDGN Velenje

Vsak začetek je težak. Ko smo načrtovali to glasilo, smo vanj želeli strniti dogodke, ki smo jih v letošnjem letu izvajali. Torej vse tisto dobro, na kar smo lahko ponosni. Poseben pečat našemu društvu so dali naši člani, ki so s svojim prostovoljstvom pripomogli k dobremu delovanju društva. Ne bom naštevala vseh, naj omenim najbolj odmevne. Na športnem področju smo izvedli državno prvenstvo v tenisu, imeli smo izlet in razne delavnice ter predavanja. Ob 80. obletnici organiziranega delovanja gluhih na Slovenskem smo pripravili razstavo ročnih del članov in predavanje o tehničnih pripomočkih.

Vsem, ki so sodelovali pri izdelavi tega časopisa se zahvaljujem, da so s svojimi prispevki obogatili njegovo vsebino.

Moje misli

Franc Forštner, podpredsednik MDGN Velenje

Na volilni skupščini pred dvema letoma ste me člani predlagali za podpredsednika MDGN-Velenje. Ob tem zapisu se Vam zahvaljujem za vaše zaupanje in podporo ter pomoč v društvu. Sam sem začel prihajati v društvo bolj pogosto, hotel sem spoznati čim več članov, delovanje društva, aktivnosti, srečanja, kaj se v društvu dogaja. Aktiven sem bil vsepovsod. Skušal sem pomagati po svojih najboljših močeh tako predsednici kot sekretarki društva in članom, ob tem pa se učiti kako društvo deluje. V tem času sem v društvu spoznal veliko novih ljudi, prijateljev in oseb, ki so tako ali drugače povezani z izgubo sluha. Nekateri so popolnoma gluhi, nekateri naglušni, gluhoslepi in osebe z polževim vsadkom, vsem pa je skupno, da so invalidi povezani z gluhoto. Vidim, da je društvo

za vse, ki so povezani z gluhoto nujno potrebno. Tu se dogaja toliko stvari, da vsega ne morem napisati, sem pa zelo vesel, da so potem člani zadovoljni. Naj spomnim samo na bistvene kot so: predavanja, delavnice, tečaji, srečanja, razstave, športni in kulturni dogodki, sestanki, seminarji, festivali in še bi lahko našteval. Mislim in želim, da vsak član društva v njem lahko najde nekaj zase in da lahko v društvu vedno dobi vso podporo in pomoč, če jo potrebuje na vseh nivojih. Kot podpredsedniku mi je v največje zadovoljstvo, če se člani počutijo zadovoljni. Naučil sem se osnovnih kretenj na začetnem tečaju gluhih, da se z njimi lahko vsaj za silo sporazumevam in jih razumem. Zapisal sem nekaj svojih misli in vsem ob tej priliki v letošnjem iztekajočem letu želim veliko zdravja,

sreče, veselja in dobrega počutja v našem društvu. Prav tako pa tudi vsem ostalim, ki boste te moje misli brali in mislili na nas in našo nevidno invalidnost.

Kazalo

Uvodne besede

Obvestilo urednice	1
Uvodna beseda predsednice Erike Grobelnik	2
Moje misli – podpredsednik Franc Forštner	2

Urška poročča

Pomembni dogodki od ustanovitve MDGN Velenje do danes	4
Predstavitev dejavnosti društva	6

Informacije in pravice

Pravico imaš slišati	7
Tolmači slovenskega znakovnega jezika in pravica gluhih do tolmača	9

Šport, rekreacija, prosti čas

Družabno srečanje na Pohorju	11
Meddruštveno ribiško tekmovanje v Velenju	12
Pohod na Tuševo	13
Podelitev športne opreme	13
Državno prvenstvo v tenisu	14

Kultura

Udeležba MDGN Velenje na gledališkem festivalu	15
Mesec kulture	16

Dogodki, predavanja, delavnice

Razstava ročnih del in predstavitev tehničnih pripomočkov v Knjižnici Velenje	17
Pustovanje	18
Socialno ogroženi v Kranjski gori tudi iz MDGN Velenje	18
Izlet na Kras s Tržaškim zalivom	19
Obisk doma za varstvo odraslih Velenje	21
Predstavitev projekta muzej v znakih	22
Računalniški tečaj	23
Družabno srečanje s kegljanjem	23
Mednarodni dan gluhih letos v Ljubljani	24
Praznika namenjena ženskam	25
Pikin festival	26
Obisk in ogled ljudske univerze Velenje	27
Delavnica na temo samopodoba	27
Predavanje o prometni varnosti in predpisih	29
Etiopija od severa do juga	29
Delavnice ročnih del	30
Okvirni plan dogodkov za leto 2012	31

Prispevki članov

Obisk pri našem članu Francu Korberju	32
Poezija	33
Moje življenje v Avstriji	34

Pomembni dogodki od ustanovitve MDGN Velenje do danes

Urška Jakop

Začetki delovanja MDGN Velenje segajo v leto 1963. Do takrat sta bili občini Velenje in Mozirje vključeni v organizacijo gluhih v Celju. Na pobudo takratnega celjskega tajnika, Antona Nunčiča, sta občini Velenje in Mozirje postali samostojni. Iz zapisnika ustanovnega občnega zbora o reorganizaciji društva je razvidno, da je začetek organiziranega dela oseb z okvaro sluha Zgornje Savinjske in Šaleške doline bil dne 31.3.1963. S sklepom je organizacija dobila ime Zveza gluhih Jugoslavije - osnovna organizacija za občini Velenje in Mozirje. Občnega zbora se je udeležilo 27 oseb z okvaro sluha.

Prva redna seja upravnega in nadzornega odbora pa je bila 21.4.1963 v Šoštanju. Začetki so bili skromni. Ni bilo denarja, niti prostorov, kjer bi se člani družili. Bil pa je dober namen in začetek. Delo organizacije je bilo usmerjeno v skrb za človeka z okvaro sluha in njegovo vključevanje v vse tokove družbe. Eden izmed namenov pa je bil pomagati sebi in premagovati gluhotu. Gluhi niso želeli biti izolirani, ampak so se želeli vključevati v vsa področja družabnega in delovnega življenja.

V obdobju do leta 1980 je organizacija imela skrb ugotavljanje stanja oziroma odkrivanje oseb z okvaro sluha in govora. Veliko se je delalo na področju izobraževanja in možnosti zaposlovanja oseb z okvaro sluha. Pomagalo se je socialno šibkim, potekalo je svetovanje o pravicah in možnostih, tehničnih pripomočnikih. Takrat je financiranje potekalo iz raznih delovnih organizacij, občin in državne loterije.

Organizacija slušno prizadetih v Šošta-

nju je bila prva, ki je leta 1967 razvila prapor. Razvitje je spremljal bogat program v kulturnem domu Velenje. Ob tej priložnosti je bila v Delavskem klubu razstava del gluhih.

Leta 1969 so člani na olimpijskih igrah v Beogradu prejeli zlato značko za dolgoletno sodelovanje in zasluge po organizacijski in športni strani.

V letu 1983 je društvo ob dvajsetletnici delovanja pripravilo proslavo. V dvorani Krajevne skupnosti v Šoštanju so pripravili bogat kulturni program in podelili priznanja zaslužnim članom. Na tej prireditvi pa je prvič bil prisoten tudi tolmač.

V tem obdobju so se člani udeležili petdnevnega usposabljanja mladih prostovoljcev teritorialne obrambe.

29.9.1984 je v Velenju bil organiziran Mednarodni dan gluhih. V tem času je dejavnost društva močno zaživela. Ker je bilo kulturno udejstvovanje do takrat šibko, so temu namenili veliko pozornosti. Organizirana je bila razstava ročnih del članov v veleblagovnici in mnogi so takrat prvič slišali za obstoj društva. Vse pomembnejše praznike pa so počastili s kulturnim programom.

Oktobra leta 1985 je društvo svoj sedež preselilo v Velenje, v najemniške prostore društva upokojencev. Takrat se je tudi spremenilo ime društva v Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje. S tem se je delo društva popestrilo, saj so se povečale možnosti za izvedbo izobraževalnih in kulturnih programov. V tem letu so se tudi pričeli izvajati tečaji slovenskega znakovnega jezika. Priza-

V času delovanja društva so se menjavali tako predsedniki kot sekretarji.

Sekretarji

Rudolf Bolha	(1963 - 1972)
Ivan Marovt	(1972 - 1977)
Ljudmila Pečnik	(1977 - 1978)
Franc Teran	(1978 - 1979)
Fanika Harej	(1979 - 1981)
Marjana Senica	(1981 - 1985)
Jana Zajšek	(1982 - 1983)
Darinka Meh	(1983 - 1995)
Marjana Rudolf	(1995 - 2010)
Urška Jakop	(2010 - danes)

Predsedniki

Rudolf Kešpret	(1963 - 1965)
Erika Grobelnik	(1965 - 1974)
Bela Krenos	(1974 - 1979)
Jana Zajšek	(1979 - 1980)
Dragica Oštir	(1980 - 1981)
Bela Krenos	(1981 - 1983)
Stanko Kolar	(1983 - 1985)
Marjan Praprotnik	(1985 - pol leta)
Ciril Grobelnik	(1985 - 1987)
Igor Mežnar	(1987 - 1993)
Erika Grobelnik	(1993 - 2009)
Brane Kulovic	(2009 - 2010)
Erika Grobelnik	(2010 - danes)

devali so si za razvoj na športnem področju.

Leta 1988 je bila na pobudo takratne sekretarke ustanovljen svet staršev gluhih in naglušnih otrok, ki je bilo prvo takšno združenje staršev v Sloveniji.

Prvega aprila 1998 se je društvo preselilo v sedanje prostore, ki so od leta 2004 tudi last društva.

Leta 1998, ob 35- letnici delovanja, je bila organizirana kulturna prireditev. V tem času je društvo pridobilo status društva v javnem interesu in status reprezentativne invalidske organizacije.

Leta 1999 je na pobudo radovljiškega seminarja bila ustanovljena samopomočna skupina naglušnih, poimenovana Barbara, po zavetnici rudarjev.

Glavna ustanoviteljica sta bila gospa Mira Papež in gospod Franc Kos.

Ob 40. obletnici, so se odločili za zbiranje sredstev za nakup aparata, za zgodnje odkrivanje gluhot, ki so ga namenili slovenjegraški bolnici. S pomočjo donatorjev in članov so zbrali takratnih 1.213,000,00 SIT ali (5.061.76 EUROV)

29.9.2007 je bil v Velenju organiziran Mednarodni dan gluhih.

Danes Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje deluje na področju desetih občin: Mestne občine Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki, Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji, Ljubno, Luče, Solčava in Gornji Grad.

Šteje 440 članov, za katere v okviru sedmih posebnih socialnih programov izvaja številne aktivnosti.

MDGN Velenje

želi vsem svojim članom

obilo sreče, zdravja in uspeha v letu 2012!

Predstavitev dejavnosti društva

Urška Jakop

V društvu kot sekretarka delujem od aprila 2010. Začetki so bili težki, problematike gluhot in načina dela v društvu prej nisem poznala, ampak z voljo in trdom je mogoče vse. Mislim, da med sabo dobro sodelujemo in skrbimo za prijetno vzdušje, kar je vidno tudi v številnih aktivnostih, ki so vedno dobro obiskane.

Sem pa v tem času spoznala kako pomembno vlogo imajo društva za osebe z okvaro sluha, zato upam, da bomo kljub finančni krizi lahko nemoteno delovali s polno paro.

Človek je socialno bitje in potrebuje družbo, ki ga razume in sprejema na njeemu prijazen način. Letos mineva 80 let od ustanovitve prvega društva gluhih in organiziranega delovanja gluhih na slovenskem. Organizacije gluhih so med najstarejšimi, zagotavljale pa so uveljavljanje posebnih potreb in pomembno pripadnost svojemu socialnemu okolju.

MDGN Velenje je samostojna, neprofitna, nestrankarska reprezentativna invalidska organizacija s statusom društva v javnem interesu, ki si prizadeva za enakopraven položaj in pravice gluhih, naglušnih in gluhoslepih.

Društvo je namenjeno pretežno odraslim gluhim in naglušnim osebam. Vanj pa se vključujejo tudi gluhi in naglušni otroci in njihovi starši, ter otroci in starši s polževim vsadkom.

Društvo je za člane na nek način njihov drugi dom. Omogoča jim razvijanje pozitivne identitete, ustvarjanje specifične kulture gluhih, uporabo svojega jezika, svoje socialno okolje in lažjo integracijo.

Cilj društva je vključevanje oseb z okvaro sluha v delovno in družabno življenje ter posredovanje pravih in pravočasnih informacij s področja zakonodaje, izobraževanja, pravic in dolžnosti. Vse informacije, izobraževanja, predavanja so tolmačena v znakovni jezik, za naglušne je prostor opremljen z indukcijsko zanko.

V društvu se za gluhe, naglušne in gluhoslepe izvajajo posebni socialni programi, ki jih sami soustvarjajo in so odsev njihovih potreb.

1. **Usposabljanje za aktivno življenje in delo in preprečevanje socialne izključenosti gluhih, naglušnih in gluhoslepih**
2. **Psihosocialna pomoč – osebna asistenca**
3. **Usposabljanje staršev in svojcev o gluhoti in komunikaciji**

4. **Ohranjanje zdravja**
5. **Informativna dejavnost**
6. **Kultura gluhih**
7. **Rekreacija in šport**

Posebne socialne programe potrebujejo gluhi, naglušni in gluhoslepi zaradi svoje invalidnosti, predvsem pri premagovanju komunikacijskih ovir. Programi pa so dopolnitev storitvam javnih služb, velikokrat jo nadomeščajo na številnih področjih življenja in dela.

V okviru teh programov smo bili v preteklem letu zelo aktivni, nudili smo individualno pomoč, organizirali športne in kulturne prireditve ter predavanja in številne delavnice.

Pravico imaš slišati!

Urška Jakop

Marsikdo, ki ga doleti naglušnost ne ve kakšne so njegove pravice v postopku pridobitve slušnega aparata, zato vas na tem mestu želimo seznaniti s tem.

Kdo ima pravico do slušnega aparata?

Zavarovane osebe imajo pravico do slušnega aparata za eno ali obe ušesi, če gre za enostransko ali obojestransko izgubo sluha, ki je z zdravljenjem ni mogoče izboljšati in če je s tonsko in govorno preiskavo sluha ugotovljeno, da je s slušnim aparatom mogoče doseči rehabilitacijski učinek.

Standardni slušni aparat

Pri slušnem aparatu velja za standard aparat brez daljinskega upravljalnika, ki omogoča zadovoljiv slušno rehabilitacijski učinek. Standard slušni aparat je opredeljen tudi cenovno – po najvišji vrednosti slušnega aparata, ki jo določi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Standardni pripomoček za sluh je zauheljne ali vušesne oblike. Dobavitelj slušnih aparatov mora zavarovani osebi najprej ponuditi slušni aparat, ki velja za standard – velja tako za zauheljne, kot vušesne slušne aparate.

Ušesni vložek po meri ali "oliva"

Ušesni vložek je pomemben del slušnega aparata, preko katerega se zvok prenaša iz zauheljnega slušnega aparata v uho. Njegova ključna prednost izhaja iz njegovega prilaganja uporabniku – izdelan je po odtisu posameznega ušesa.

Kaj pomeni trajnostna doba slušnega aparata?

Sestavni del slušnega aparata je tudi doba, po poteku katere lahko zavarovana oseba dobi nov pripomoček. Trajnostna doba je odvisna od vrste pripomoč-

ka in starosti zavarovane osebe:

- za otroke do dopolnjenega 6. leta starosti – 2 leti;
- za otroke od 6. leta do dopolnjenega 15. leta starosti – 3 leta;
- za druge zavarovane osebe - 6 let;
- trajnostna doba za digitalni slušni aparat za otroke do 15. leta starosti je najmanj 5 let.

Oliva je sestavni del slušnega aparata in njena trajnostna doba je enaka kot za slušni aparat.

Naročilnica za tehnični pripomoček

Naročilnica za tehnični pripomoček je obrazec, ki ga je izdal ZZZS za predpisovanje pripomočkov.

7 Korakov do prvega slušnega aparata za zavarovano osebo, ki prvič uveljavlja pravico

1. Ko osebni zdravnik oceni, da zavarovana oseba potrebuje ali bi bila upravičena do slušnega aparata, jo napoti k pooblaščenemu zdravniku – specialistu.
2. Ko napotni zdravnik – otorinolaringolog ugotovi potrebo po slušnem aparatu, izda zavarovani osebi naročilnico za testni slušni aparat, na kateri označi, da gre za izposajo testnega slušnega aparata za obdobje največ 3 mesecev.
3. Zavarovana oseba na osnovi naročilnice prejme testni slušni aparat pri dobavitelju, ki ima z ZZZS sklenjeno pogodbo. Dobavitelj izdelava tudi olivo.
4. Zavarovana oseba izbere ustrezeni testni slušni aparat ob pomoči slu-

šnega akustika, ki slušni aparat nastavi in zavarovano osebo navaja na uporabo aparata ter jo nauči z njim ravnanje.

5. Zavarovana oseba se s testnim slušnim aparatom oglasi pri napotnem zdravniku – otorinolaringologu, kjer opravi vaje s poslušanjem.
6. Ko akustik ugotovi po uporabi slušnega aparata vsaj 14 dni, da je zavarovana oseba navajena na uporabo slušnega aparata, izda o tem potrdilo.
7. Napotni zdravnik – otorinolaringolog potrdi z izdajo naročilnice za slušni aparat, da je bil s slušnim aparatom dosežen ustrezen slušno-rehabilitacijski učinek. V primeru, da zavarovana oseba s testnim slušnim aparatom ni dosegla ustreznega slušno - rehabilitacijskega učinka, ji napotni zdravnik – otorinolaringolog naročilnice za izdajo slušnega aparata ne izda, testni slušni aparat pa je zavarovana oseba dolžna vrniti dobavitelju.

Način izdaje testnega slušnega aparata

Zavarovana oseba ob prevzemu testnega slušnega aparata prejme reverz za obdobje do treh mesecev, s katerim se zaveže, da bo slušni aparat vrnila po zaključku testiranja, oziroma najkasneje v roku treh mesecev od prejema aparata ali pa bo dobavitelju predložila naročilnico za izdajo slušnega aparata.

Med preizkušnjo testnega slušnega aparata lahko zavarovana oseba testni slušni aparat kadarkoli vrne dobavitelju, kjer je slušni aparat prejela. Pri vračilu ji

je dobavitelj dolžan izročiti kopijo naročilnice in potrdilo o vračilu. Zavarovana oseba zadrži olivo zaradi testiranja slušnega aparata pri drugem dobavitelju, pri katerem prevzame s kopijo naročilnice v trimesečnem obdobju v testiranje drug slušni aparat. Zavarovana oseba ni dolžna pojasnjevati razlogov za vračilo testnega slušnega aparata prejšnjemu dobavitelju, niti svoje nezadovoljstvo s prejetim slušnim aparatom ali z dobaviteljem.

Nabava slušnega pripomočka

Zavarovana oseba si predpisani slušni aparat na podlagi naročilnice nabavi v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja pri enem od dobaviteljev v Republiki Sloveniji, ki ima sklenjeno pogodbo z ZZZS.

Zavarovana oseba izbere sama model slušnega aparata in dobavitelja, pri katerem bo aparat nabavila. Dobavitelji so dolžni zavarovani osebi ob izročitvi slušnega aparata priložiti vsa ustrezna navodila o uporabi in ravnanju z njim in izstaviti garancijski list in navodila za uporabo, ki morajo biti v celoti v slovenskem jeziku in jasno napisana.

Kdo poravnava stroške?

Pravica do slušnega aparata vključuje tudi stroške rednega vzdrževanja aparata. Zavod poravnava stroške rednega vzdrževanja slušnega aparata po izteku garancijske dobe v celoti. Zavarovani osebi torej ni treba nič plačati servis dobavitelja za vzdrževanje slušnega aparata.

Kaj zajema vzdrževanje?

6-kratno čiščenje slušnega pripomočka v celotni trajnostni dobi, ali enkrat letno, kontrolni pregled po potrebi, ponovne prilagoditve oziroma nastavitve, zamenjava manjših delov in dela, povezana z vzdrževanjem.

Dele, ki niso navedeni v seznamu delov za zamenjavo posameznega tipa slušnega aparata, štejemo med vzdrževanje in manjše dele.

Postopek za uveljavljanje pravice do vzdrževanja slušnega aparata

Pravico do vzdrževanja slušnega aparata uveljavlja zavarovana oseba pri dobavitelju, pri katerem je aparat nabavljen. Pri uveljavljanju te pravice zavarovani osebi ni potrebna naročilnica.

Kaj storiti, če se slušni aparat pokvari?

Okvare pripomočka med garancijsko dobo, ki niso posledica neustreznega in nestrokovnega ravnanja zavarovane osebe, mora odpraviti dobavitelj, pri katerem je slušni aparat nabavljen, na svoje stroške.

Popravilo po izteku garancijske dobe

Po izteku garancijske dobe Zavod poravnava stroške popravil in zamenjave dotrajanih delov do vrednosti 50% vrednosti cenovnega standarda ali nabavne vrednosti pripomočka. Strošek nad 50% vrednosti zamenjav delov pa prevzame zavarovana oseba.

Popravilo v breme zavarovane osebe

Zavarovana oseba plača stroške popravil, ki so potrebni, če je le-ta neustrezno ravnala z njimi ali je iz malomarnosti poškodovala pripomoček.

Pravica do novega slušnega aparata pred...

Zavarovana oseba lahko dobi nov slušni aparat pred iztekom trajnostne dobe, če je pri njej prišlo do značilnih anatomskih in funkcionalnih sprememb, predelava pripomočka pa stane več kot 50% vrednosti novega pripomočka.

... In po izteku trajnostne dobe

zavarovana oseba ima po izteku trajnostne dobe pravico do novega slušnega aparata. Zavarovana oseba mora opraviti vaje s slušnim aparatom.

Pravica do zahtevnejšega slušnega pripomočka

V primeru, ko standardni pripomoček glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe ne zagotavlja funkcionalne ustreznosti pripomočka, je zavarovana oseba upravičena do zahtevnejšega pri-

pomočka iste vrste, ki je funkcionalno ustrezen in najcenejši na slovenskem trgu. Imenovani zdravnik na predlog pooblaščenega zdravnika odloča o pravici do zahtevnejšega pripomočka. O svoji odločitvi imenovani zdravnik izda sklep.

Seznam zahtevnejših slušnih pripomočkov, o katerih odloča s sklepom imenovani zdravnik, odloči upravni odbor Zavoda (2. odstavek 214. člena).

Možnost za pridobitev slušnega aparata z doplačilom

Zavarovana oseba, ki je upravičena do slušnega aparata, ima možnost, da izbere nadstandardni slušni aparat. V tem primeru se iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in morebitnih doplačil do polne vrednosti standardnega slušnega aparata (dopolnilno zdravstveno zavarovanje) krijejo vsi stroški za standardni slušni aparat, razliko med vrednostjo nadstandardnega in standardnega slušnega aparata pa krije zavarovana oseba sama.

Pri tem zavarovana oseba podpiše izjavo, s katero se seznani s pravicami iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in prevzame nase sorazmerni del stroškov, ki nastanejo pri dobavi, vzdrževanju in popravilih nadstandardnega pripomočka.

Na kaj morate biti pozorni pri izbiri slušnega aparata?

Vaš slušni aparat mora "preživeti" najmanj 6 let – za to obdobje podpisujete sodelovanje z dobaviteljem, pri katerem boste izbrali slušni aparat, zato je zelo pomemben dobaviteljev odnos do vas in do vaše okvare sluha.

Po prejemu naročilnice za slušni aparat obiščite vse dobavitelje slušnih aparatov v kraju in izberite informacije o njihovih slušnih aparatih in njihovem poslovanju. Ničesar ne podpisujte takoj! Natančno preberite vsebino, se posvetujte in si vzemite čas za premislek. Prosite slišeče sorodnike, prijatelje ali znance naj vas spremljajo in pomagajo pri sporazume-

vanju. Slušne aparate z doplačilom boste morali vzdrževati z lastnimi sredstvi (sorazmerni del stroškov).

Če se zelo potite ali pa delate v neugodnih delovnih okoljih, poizvedite kako je slušni aparat zaščiten proti potenju in vlagi. Nekateri dražji aparati so bolj ob-

čutljivi, se zaradi tega hitreje kvarijo in imajo dražje nadomestne dele.

Ušesni vložek bodo izdelali po merah vašega ušesa, zato vas njegova uporaba ne sme boleti. Če vaš slušni aparat piska, ušesni vložek ne tesni.

(povzeto po zgibanki »KAKO DO SLUŠNEGA APARATA« Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije)

Tolmači slovenskega znakovnega jezika in pravica gluhih do tolmača

Darja Fišer

Slovenski znakovni jezik je bil v letu 2002 priznan kot jezik sporazumevanja gluhih z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika (Ur. l. RS, št. 96/2002). Tolmač za znakovni jezik je oseba, ki gluhim osebam tolmači slovenski govorni jezik v znakovni jezik in slišečim osebam znakovni jezik v slovenski govorni jezik.

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika – ZUSZJ (Ur. l. RS, št. 96/2002) opredeljuje znakovni jezik kot jezik sporazumevanja gluhih oseb oziroma naravno sredstvo za sporazumevanje gluhih oseb (člen 2). Po zakonu je gluha oseba oseba, ki je povsem brez sluha, oziroma oseba, ki zaradi otežkočenega sporazumevanja uporablja znakovni jezik kot svoj naravni jezik (člen 3).

V 4. členu zakon opredeljuje tolmača za znakovni jezik kot osebo, ki gluhim osebam tolmači slovenski govorni jezik v znakovni jezik in slišečim osebam tolmači znakovni jezik v slovenski govorni jezik. Pravico do uporabe znakovnega jezika lahko uveljavlja gluha oseba za tolmačenje slovenskega govornega

Leta 2001 je bil ustanovljen Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik, po sprejetju zakona pa še Svet za slovenski znakovni jezik in sprejeti so bili interni akti, ki so trenutna osnova delovanja tolmačev. Ta zakon določa pravico gluhih oseb uporabljati slovenski znakovni jezik in pravico gluhih oseb do in-

jezika v znakovni jezik in znakovnega jezika v slovenski govorni jezik. Tolmač za znakovni jezik mora biti polnoleten, imeti mora certifikat v skladu s predpisi, ki urejajo nacionalne poklicne kvalifikacije in mora biti vpisan v ustrezen register tolmačev. Tolmači so pri svojem delu dolžni upoštevati Kodeks poklicne etike za tolmače.

Pravica do tolmača

Pravica se uresničuje z uveljavljanjem pravice do tolmača za znakovni jezik.

Vsaka gluha oseba ima pravico uporabljati znakovni jezik na dveh nivojih:

1. Državni organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil in izvajalci javne službe: zdravstveni domovi, občine, upravne enote, sodišča, ministrstva,

formiranja v njim prilagojenih tehnikah ter obseg in način uveljavljanja pravice do tolmača za znakovni jezik pri enakopravnem vključevanju gluhih oseb v življenjsko in delovno okolje ter vse oblike družbenega življenja ob enakih pravicah in pogojih ter z enakimi možnostmi, kot jih imajo osebe brez okvare sluha.

zdravniki s koncesijo (obisk z napotnico, ne samoplačniško), policija ...

TOLMAČA POKLIČEJO IN GA PLAČAJO V TEH INSTITUCIJAH. Če se gluha oseba dogovori s tolmačem in ga pripelje s sabo, naredi uslugo zgoraj naštetim, da se skrajša čas obravnave v posameznih postopkih. Tolmač se sam dogovori z ustanovo, da mu povrne stroške, gluha oseba le podpiše ustrezno specifikacijo tolmaču, ki jo ta potem potrdi pri ustanovi, kjer je obravnava potekala.

2. Lastne potrebe: privatne zadeve, zdravnik (samoplačniško, kjer ne vzamejo napotnice), izobraževanje v lastni režiji, nakupi, dogovori na turističnih agencijah, servisi avtomobilov, klepet s prijatelji...

TOLMAČA NAROČI GLUHA OSEBA na spodaj opisan način. Storitev tolmačenja gluha oseba »plača« z VAVČERJEM – tolmaču, ki mora biti vpisan v register in biti na listi tolmačev, se da sorazmerno število vavčerjev za sorazmerno število opravljenih ur tolmačenja (vsaka začeta ura je 1 vavčer, ki predstavlja 1 uro tolmačenja) in mu podpiše ustrezno specifikacijo za plačilo z vavčerjem. Tolmač obračuna storitev tolmačenja v skladu s Tarifo za plačilo storitve tolmačenja, tudi morebitne nastale prevozne stroške.

Pravico do tolmača za znakovni jezik lahko gluha oseba uveljavlja po lastni presoji v obsegu 30 ur letno, gluha oseba, ki ima status dijaka ali študenta, pa zaradi dodatnih potreb, povezanih z izobraževanjem, lahko tudi več, vendar skupaj največ 100 ur letno.

Postopek pridobitve pravice do tolmača

Vloga za priznanje pravice do tolmača se vloži pri krajevno pristojnem centru za socialno delo. Vlogi, iz katere morajo biti razvidni osebni podatki prosilca, je potrebno priložiti izvid avdiograma. Priloži tudi dve fotografiji za potrebe izdelave izkaznice.

Na podlagi vloge center za socialno delo skliče strokovno komisijo. Strokovno komisijo sestavljajo trije člani in sicer zdravnik ustrezne specialnosti, predstavnik Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik in predstavnik regijskega društva gluhih, ki ima status društva, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva. Komisija pri pripravi mnenja upošteva izvid pristojnega zdravnika in zmožnost sporazumevanja gluhe osebe, obvezno pa opravi tudi razgovor z gluho osebo in jo seznani s svojimi ugotovitvami in mnenjem.

Na komisijo mora gluha oseba le prvič, potem postopek podelitve vavčerjev teče avtomatsko.

Dokumentacijo pošlje center za social-

no delo na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki izda odločbo o priznanju pravice do tolmača. Na podlagi odločbe izda center za socialno delo gluhi osebi izkaznico, s katero lahko uveljavlja pravice po zakonu, enkrat letno pa ji izda vavčerje za plačilo tolmača. Vavčerji so neprenosljivi, kar pomeni, da jih gluha oseba ne more dati nikomur drugemu v koriščenje. Lahko pa se vavčerji prihranijo za naslednje leto (naslednja leta), ko se potrebuje večje število vavčerjev, a le za osebne potrebe. Vavčerji časovno ne propadejo.

Tolmači

Tolmači so vpisani v REGISTER TOLMAČEV pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve in samo tisti tolmači, ki so vpisani v tem registru in se lahko identificirajo s kartico, lahko tolmačijo v uradnih postopkih ter v osebnih potrebah in zato prejmejo vavčer. Vsi drugi, ki opravljajo delo tolmača, pa niso vpisani v register in nimajo identifikacijske kartice, ne morejo opravljati tolmačenja v uradnih postopkih in ne morejo biti plačani z vavčerjem. Na dan 31. 12. 2011 je v Sloveniji 44 tolmačev, ki so certificirani ter vpisani v register pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik vodi LISTO TOLMAČEV, kjer so vpisani tolmači s kontaktnimi naslovi in telefonskimi številkami ter časom dosegljivosti. Čas dosegljivosti pomeni, da se s tolmačem v tem času dogovorite za termin opravljanja storitve tolmačenja in ne, da je tolmač v tistem času ves čas na razpolago.

Naročanje tolmačev

Gluhi tolmača naročijo na sledeče načine:

1. *Naročilo pošljejo na združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik (telefon, fax, SMS, e-pošta, internet) in združenje naročilo posreduje tolmačem; naročilo prevzame tisti tolmač, ki prvi odgovori pozitivno; združenje potrdi gluhemu oddano naročilo;*

2. *Naročilo izvedejo preko društva gluhih in naglušnih v svojem kraju; društvo naročilo posreduje tolmačem direktno ali združenju; če naročilo pošljejo tolmaču, je storitev oddana, ko ga potrdi tolmač; če ga naročijo na združenje, ta izvede naročilo kot je zapisano v 1. točki;*

3. *Naročilo naslovijo direktno na tolmača z liste tolmačev; če ta naročilo sprejme, je oddano; če naročila tolmač ne more sprejeti iz upravičenih razlogov, to odgovori gluhemu; v tem primeru tolmač ne išče nadomestila zase pri drugem tolmaču, če naročilo odkloni, ampak gluh nadaljuje z iskanjem tolmača sam; če tolmač naročilo sprejme in ga ne more izvršiti zaradi višje sile (bolezen ipd.) potem tolmač poišče zamenjavo zase;*

4. *Preko klicnega centra pri združenju.*

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik (Zavod ZTSZJ)

Kontaktni podatki

Naslov: Prekmurska 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 01 436 47 92

E-naslov: info@tolmaci.si

Spletna stran: www.tolmaci.si

Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je organizirano kot nevladna neprofitna organizacija, ki mu je država zaupala izvajanje javnih pooblastil z namenom zagotavljanja pravice do tolmačenja gluhih osebam. Združenje uresničuje pravico gluhih oseb do uporabe slovenskega znakovnega jezika, ki se uveljavlja z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika (ZUSZJ). Osnovo za svoje delovanje ima združenje v zakonu.

Združenje organizira prostovoljno članstvo tolmačev slovenskega znakovnega jezika z namenom povezovanja poklicne skupine ter strokovnega izpopolnjevanja. Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je pravna oseba zasebnega prava, katerega ustanoviteljica je

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije. Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je redni član Evropskega foruma prevajalcev znakovnega jezika (EFSLI).

Naloge združenja, ki jih v delu izvaja tudi kot javno pooblastilo, so: vodi listo tolmačev za znakovni jezik, predlaga tarifo za plačilo stroškov tolmača, zagotavlja pokrivanje potreb po tolmačih na ozemlju celotne države, sodeluje v strokovnih komisijah, razvija slovenski znakovni jezik, sodeluje v svetu za slovenski znakovni jezik, koordinira delo tolmačev, vodi evidenco storitev, sprejme pravilnik o disciplinski odgovornosti in rešuje ugovore in po potrebi izvaja tudi druge

naloge. Če gluha oseba ni zadovoljna s storitvijo tolmačenja posameznega tolmača, lahko vloži PISNO pritožbo na Zavod ZTSZJ, kjer disciplinska komisija obravnava posamezne primere.

Klicni center

V sestavu ZTSZJ od septembra 2009 deluje tudi klicni center, ki se je začel kot pilotni projekt. Klicni center je vzpostavilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve na pobudo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije in Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik, ki storitev tudi izvaja. Klicni center vsem gluhim in težko naglušnim omogoča, da komunicirajo in pridobivajo želene informacije javnega značaja.

Prilagojen je potrebam različnih generacij. Tako lahko s klicnim centrom komunicirajo preko videoklica z mobilnim telefonom ali računalnikom, SMS sporočil, elektronske pošte ali telefaksa. V klicnem centru delajo tolmači in v imenu gluhih urejajo zadeve iz vsakdanjega življenja, ki jih gluhi zaradi komunikacijskih ovir ne morejo. Klicni center deluje 24 ur in vse dni v letu. Uresničuje pravico gluhih in naglušnih, »da mora država invalidom zagotavljati javne informacije v njim dostopnih oblikah zapisa in v tehnologijah, ki ustrezajo različnim vrstam invalidnosti, in to pravočasno ter brez stroškov za uporabnika« (člen 21 Konvencije o pravicah invalidov).

Družabno srečanje na Pohorju

Urška Jakop

Na prijetno toplo in sončno avgustovsko soboto smo odšli na družabno sre-

čanje na Pohorje. Vse od Solčave pa do Velenja so vstopali člani in na koncu je

bil avtobus skoraj poln. Pot nas je po avtocesti vodila do Maribora, kjer smo se preko Hoč začeli vzpenjati na Pohorje.

Že na avtobusu je bilo prijetno vzdušje, za kar je poskrbel naš član Franc Jurko s svojo harmoniko. Ustavili smo se pri Andrejevem domu, kjer so nas pričakali z aperitivom, okrepčali pa smo se s pohorsko mineštro.

Po dogovoru smo se z vodičem odpeljali do ene izmed dravskih hidroelektrarn. Ogledali smo si zunanost in del notranjosti Fale. Je najstarejša hidroelektrarna na slovenskem delu Drave. Njena gradnja se je začela že leta 1913. Dokončali pa so jo 1918, ko so pognali prvih pet turbin. Dve novi turbini so dodali 1925 in 1932. S tem je bila gradnja HE Fala med obema vojna zaključena. HE v današnji

podobi pa je bila dokončana leta 1991. Stari del HE s prvimi sedmimi agregati so preuredili v muzej, ki smo si ga ogledali tudi mi. Večina nas je prvič videla notranjost HE, zato je bilo zanimanje toliko večje. Po končanem ogledu smo se z avtobusom povzpeli nazaj na Pohorje, do zgornje postaje pohorske vzpenjače,

kjer se nam je ponudil čudovit razgled na Maribor. Ogledali smo si tudi cerkev sv. Bolfenka. Nato smo se vrnili k Andrejevemu domu, kjer smo imeli samopostrežni piknik.

Ko smo se okrepčali, smo se nekateri odpravili na krajši sprehod in na lov za

gobami. Za konec smo pripravili družabne igre. Pomerili smo se v ruskem kegljanju, metanju kopit in vlečenju vrvi. S prijetnimi vtisi, da smo skupaj preživeli lep dan, smo se vrnili proti domu.

Meddruštveno ribiško tekmovanje v Velenju

Urška Jakop

Šaleška dolina skriva mnogo zanimivosti, mednje sodijo tudi jezera, ki so nastala kot posledica izkopavanja lignita, ki ga izkoriščajo že sto dvajset let.

Premogovniške ugreznine so nastale sredi kotlinskega dna Šaleške doline, ki je bilo pred tem v veliki meri v kmetijski rabi, delno pa seveda tudi poseljeno. Najgloblje dele te kotanje je napolnila voda in nastala so tri jezera.

Ob enem izmed njih, smo se zbrali na sončno majsko soboto in izvedli med-

društveno ribiško tekmovanje ekip in posameznikov.

Gre za prvo med jezeri, to je Škalsko jezero, ki je nastalo in se je začelo oblikovati že pred drugo svetovno vojno, a je bilo še takoj po njej približno polovico manjše kot danes. Njegova oblika je dokončna, saj je izkopavanje lignita v tem predelu doline že zaključeno.

Tekmovanja so se udeležili člani sedmih društev gluhih in naglušnih iz cele Slovenije. Sodelovalo je osem ekip, pet pa

jih je tekmovalo v posamezni kategoriji. Največ sreče je imela ekipa MDGN Slovenskih Konjic, ki je z 7500 grami osvojila prvo mesto. Tudi člani MDGN Velenje so se odlično odrezali. Tekmovali sta dve ekipi in zasedli drugo ter tretje mesto.

Med posamezniki je najtežjo ribo ulovil Alojz Govedič, član MDGN Slovenske Konjice. Sledila sta Ljubo Gotovnik in Milan Ježovnik, člana MDGN Velenje. Tekmovalnemu delu pa je sledilo prijetno druženje.

Pohod na tuševo

Urška Jakop

V društvu v okviru programa šport skrbimo tudi za rekreacijo, zdrav način življenja in aktivno preživljanje prostega časa. Na sončno soboto, 14.5.2011, smo organizirali pohod. Zbrali smo se v kar velikem številu, tako mladi kot malo manj mladi. Naša najstarejša udeleženka, ki šteje več kot 70 let, je bila Marti-

na Dobnik. Pot ni bila prezahtevna, saj ni bilo strmih vzponov, potekala pa je po cesti, gozdu in travniku. Po dobri uri smo prispeli do Turistične kmetije Tuševo, kjer smo se okrepčali z okusno obaro in žganci. Nekateri člani so se preizkusili v zanimivi igri in v cartingu. Nazaj smo se vračali po isti poti, vmes pa

smo si ogledali še razvaline gradu Šalek, ki stojijo nad vzhodnim robom Šaleške doline, ki je po njem tudi dobila ime.

Neformalno druženje je za osebe z okvaro sluha izrednega pomena. Radi se udeležujejo takšnih dogodkov, zato jih bomo organizirali tudi v prihodnje.

Podelitev športne opreme

Urška Jakop

Šport in rekreacija sta v MDGN Velenje eden izmed najbolj priljubljenih in obiskanih programov, v katerem sodelujejo tako mladi kot malo starejši. V okviru tega programa se izvajajo številne aktivnosti in dogodki.

Naši člani pa so na tem področju zelo uspešni in dosegajo zelo dobre rezultate, na kar kažejo tudi številni pokali in medalje, ki krasijo društvene prostore.

15.6.2011, smo se v društvu zbrali s po-

sebnim namenom. Šlo je za dogodek, ki je bil za društvo in za člane, ki so športno aktivni, zelo pomemben. Podelili smo namreč športno opremo. Tudi s pomočjo donacij, ki smo jih zbirali v prejšnjem letu, nam je uspelo izpeljati

ta projekt in realizirali enega izmed planov, ki smo si jih zadali za letošnje leto v okviru programa šport in rekreacija. V imenu MDGN Velenje pa se zahvaljujem vsem, ki so pri tem kakor koli pomagali.

Še posebej Francu Forštnerju, Nevenku Topiću in Alešu Fajfarju.

Mislim, da je nova športna oprema zelo dobra motivacija za trening in doseganje dobrih rezultatov na tekmovanjih.

Prav tako bo naše društvo in tudi člani bolj prepoznavni in samozavestni.

Vsem športnikom želimo, da bi MDGN Velenje še naprej dobro zastopali ter dosegali lepe rezultate in uspehe.

Državno prvenstvo v tenisu

Urška Jakop

V soboto, 28.5.2011, bi MDGN Velenje moralo biti organizator državnega prvenstva v tenisu.

Zaradi izredno slabega vremena izvedba tekmovanja ni bila možna, zato smo ga, v skladu z dogovorom, prestavili na 5.6.2011. Na žalost pa se je število udeležencev iz devetnajst, zaradi prestavljenega termina, zmanjšalo na osem.

Tekmovalo je šest moških in dve ženski, iz naslednjih društev:

- DGN Pomurja Murska Sobota
- DGN Celje
- MDG Ljubljana
- MDGN Velenje.

Zbrali smo se v tenis centru Bela dvorana, kjer so prisotne najprej pozdravili: predsednica MDGN Velenje, Erika Grobelnik, predsednik športne sekcije društva, Aleš Fajfar in tehnični delegat športne zveze gluhih, Mladen Veršič.

Za nemoten potek prvenstva je skrbel

sodnik Ivan Hrastnik, ki je že pred začetkom igre prisotnim pojasnil tekmovalni sistem.

Ženski dvoboj je bil izredno napet in zanimiv. Borbeno je zmagala Valerija Škof iz DGN Celje, drugo mesto pa je zasedla domačinka Natalija Javornik.

Med moškimi sta se za tretje mesto pomerila Mustafa Buljubašić (DGN Celje) in Janez Brdник (MDGN Velenje), ki ga je na koncu osvojil Mustafa. Brez problemov se je v finale prebil najmlajši tekmovalec, Marino Kegl (DGN Pomurja Murska Sobota). Njegov nasprotnik je bil Saša Lukič iz MDG Ljubljana. Marino je res v odlični formi in z dobro igro je zasedel prvo mesto.

Kot organizatorji smo storili vse, da so se tekmovalci in ostali prisotni v Velenju dobro počutili.

Zahvaljujemo se sodniku in našim članom, ki so pomagali pri izvedbi državnega prvenstva. Zaključila bi z mislijo gospoda Ivana Hrastnika, ki je prvič sodil na tovrstnem tekmovalstvu:

» Hvala, da sem lahko bil del Vašega prvenstva; veliko sem se naučil od prisotnih - gluhih in naglušnih, bili so čudoviti. Z veseljem bom trosil te občutke po vseh turnirjih, o lepem vedenju, nesebičnosti in poštenosti, skromnosti in pripravljenosti pomagati, pa še bi lahko našteval. Skratka bila mi je to življenjska učna ura in hvala Vam še enkrat! «

Rezultati

Ženske

- 1. mesto:** Škof Valerija - Dgn Celje
- 2. mesto:** Javornik Natalija - Mdg Velenje

Moški

- 1. mesto:** Kegl Marino - Dgn Pomurja Murska Sobota
- 2. mesto:** Saša Lukič - Mdg Ljubljana
- 3. mesto:** Buljubašić Mustafa - Dgn Celje
- 4. mesto:** Brdник Janez - Mdg Velenje
- 5. mesto:** Javornik Klemen - Mdg Velenje
- 6. mesto:** Fajfar Aleš - Mdg Velenje

Udeležba MDGN Velenje na gledališkem festivalu

Marija Varžič

Najprej čestitam Medobčinskemu društvu gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče, ob deseti obletnici delovanja.

Zelo sem vesela, da smo se festivala udeležili v velikem številu iz različnih društev. Zbrali smo se, da pokažemo

kaj znamo, saj smo zares lahko uspešni tako kot drugi. Igranje mi veliko pomeni, tam se radi pogovarjamo, šalimo, veselimo. Dobro je, da se medsebojno družimo.

Želim si čim več skupnega igranja, sodelovanja v okviru kulturnega programa.

Presenečena sem, da je bilo veliko ljudi in upam, da je bilo prijetno in zabavno gledati.

MDGN Slovenske Konjice pa želim še naprej dobrega delovanja člani in uspehov!

Mesec kulture

Urška Jakop

V februarju praznujemo slovenski kulturni praznik in tudi v MDGN Velenje smo se odločili, da bo celoten mesec bolj kulturno obarvan.

Izvedli smo delavnico na temo kulture in največ pozornosti smo namenili France tu Prešernu. Spoznali smo, da je Prešernov dan osrednji slovenski kulturni praznik in tudi državni praznik, kar pomeni, da je dela prost dan. Praznujemo ga 8. februarja, na dan Prešernove smrti. Na ta dan poteka tudi osrednja državna proslava, kjer podelijo Prešernove nagrade za vrhunske dosežke na področju umetnosti v Sloveniji. Spregovorili smo tudi o njegovem življenju in delu. Drugi del delavnice je bil namenjen spoznavanju novih, težje razumljivih, strokovnih besed. Prebrali smo tekst in kasneje razložili nerazumljene besede. Spoznali smo razliko med pesmijo in prozo. Prebrali smo tudi Prešernovo pesem Povo dni mož in videli kakšne besede in način pisanja je uporabljal naš največji pesnik. Izredno zanimiv pa je bil zadnji del, to je bil kviz. Razdelili smo se v tri skupine. Pripravljenih je bilo petnajst vprašanj in z dvigom roke, je posamezna skupina lahko odgovarjala. Bilo je veliko smeha in dobre volje. Vse tri skupine pa so bile nagrajene s simboličnimi nagradami. Delavnica je bila izredno koristna, saj smo spoznavali nove besede, se družili in tako aktivno preživljali prosti čas.

V tem mesecu smo pozornost namenili tudi povezovanju z drugimi institucijami, ki delujejo na področju kulture. Branje literature je za učenje jezika zelo pomembno. Bogati besedni zaklad posameznika in zmožnost komuniciranja. Z željo, da bi osebe z okvaro sluha vzpodbudili k branju in povečali sode-

lovanje z osrednjo velenjsko knjižnico, smo se dogovorili za obisk in ogled njihovih prostorov. Prijazno nas je sprejel pomočnik direktorja, g. Lado Planko. Pred dverje knjižnice, kjer potekajo razna predavanja in razstave, je za naglušne opremljen z indukcijsko zanko. Izvedeli smo nekaj o zgodovini nastanka knjižnice. Knjižnica Velenje je bila ustanovljena s sklepom Občinskega ljudskega odbora Šoštanj 27. aprila 1962. Leta 1976 so knjižnico združili z muzejem in velenjskim domom kulture v Kulturni center Velenje. Spremembe v trendu dejavnosti so spremljale tudi spremembe organiziranosti, ki jih je terjal razvoj stroke in jih je uvedel zakon o knjižničarstvu. Leta 2004 sta tako iz kulturnega centra nastala dva zavoda – muzej z galerijo in knjižnica z domom kulture. Leta 2008 je iz doma kulture nastal Festival Velenje, knjižnica pa je po 32 letih spet postala samostojen zavod.

Sprehodili smo se tudi skozi različne oddelke knjižnice in izvedeli kaj vse si poleg knjižnega gradiva lahko izposo-

dimo. Članstvo v knjižnici je za člane MDGN Velenje brezplačno. Vanjo pa se lahko včlanijo tudi uporabniki iz Zgornje Savinjske doline, ki so npr. že včlanjeni v knjižnici Mozirje. Osebe je izredno prijazno in želi knjižnico približati tudi osebam s posebnimi potrebami. V ta namen sta se dve izmed zaposlenih tudi udeležili tečaja slovenskega znakovnega jezika, ki smo ga izvedli v društvu.

Ogled knjižnice pa smo združili tudi s predstavitev projekta znakovna knjižnica, ki ga je v študijski čitalnici izvedlo podjetje Racio. Ta projekt prispeva k dostopnosti svetovne literature osebam z okvaro sluha. Glavni namen pa je gluhim uporabnikom znakovnih jezikov približati knjige in jih spodbuditi k raziskovanju in prebiranju tako domače kot svetovne literature.

Dupamo, da bomo vsaj kakšnega izmed članov spodbudili k branju in bogatenju besednega zaklada.

Razstava ročnih del in predstavitev tehničnih pripomočkov v Knjižnici Velenje

Vlasta Florjan

Z velenjsko mestno knjižnico smo se dogovorili, da se predstavimo širši javnosti z razstavo ročnih del naših članic in članov. Dogovorili smo se, da bi bila razstava na dan, ko v Sloveniji poteka praznovanje Mednarodnega dneva gluhih, vendar smo jo zaradi velike zasedenosti knjižničnih prostorov morali prestaviti na četrty oktober.

V društvu smo zbrali veliko zanimivih izdelkov: prtičke, rože iz svile in preje, slike, fotografije, izdelke iz gline.... in jih s pomočjo naše animatorke delavnic, Darje Fišer, razstavili v steklene vitrine. Zaradi pestrosti izdelkov in njihove zanimive postavitve, je bila razstava zelo prijetna za ogled.

Za začetek nas je nagovoril gospod Lado Planko, pomočnik direktorja za knjižnični program in napovedal program razstave. Tolmačila je gospa Darja Fišer. Nato nas je nagovorila naša društvena predsednica gospa Erika Grobelnik in povzela nekaj pomembnih dejstev o delovanju in razvoju našega društva.

Dogajanje na razstavi je povezovala naša članica Žana Sušec, s svojo poezijo pa je dogajanje popestrila naša članica gospa Jožica Atelšek. Ker se želimo čim bolj predstaviti širši skupnosti v našem lokalnem okolju, smo povabili tudi velenjskega župana, Bojana Kontiča. Zaradi službenih obveznosti je svojo odsotnost opravičil in razstave se je udeležil podžupan Jože Kavtičnik. Pohvalil je naša prizadevanja in tudi samo razstavo. Pohvalil je tudi naše športne dosežke.

V drugem delu tega dogodka je gospod Adem Jahjefendić, s Centra možnosti Ljubljana, predstavil tehnične pripomočke za gluhe in naglušne: uro budilko, indukcijsko zanko,...

Žal se je razstave ročnih del udeležilo zelo malo slišočih iz našega lokalnega okolja, a pomembno je, da smo razstavo postavili in se predstavili – vsak začetek je težak in pričakujemo, da bo že naslednje leto odziv slišočih številčnejši, saj smo dejavni na več področjih in je

naš "glas" vse močnejši.

Za zaključek smo obiskovalce tudi pogostili in jih povabili, da si razstavo podrobneje ogledajo. Po ogledu in prijetnem klepetu med obiskovalci smo večer tudi zaključili z mislijo: naslednjič bo obiskovalcev še več!

Pustovanje

Urška Jakop

V letošnjem letu je naključje poskrbelo, da sta bila pustovanje in dan žen na isti dan.

Običaj izhaja iz pradavnine, ko so naši predniki verovali, da bodo na ta način pregnali zimo in priklicali pomlad. Beseda pust izhaja iz besedne zveze "meso pust", torej iz časa posta.

Sama beseda pust ima lahko dva pomena. Lahko pomeni čas - pustni čas, ki je odvisen od Velike noči, traja pa od novega leta do pepelnične srede. Pepelnična sreda je prvi postni dan v 40 dnevnom postnem času pred veliko nočjo. Drugi pomen besede pust je izraz za maskaro ali masko, ki jo na pustni torek ponekod simbolično obsodijo na smrt in tako preženejo zimo in prikličejo pomlad.

Pustno praznovanje se pri nas po navedi prične na pustno soboto. Takrat po mnogih slovenskih mestih priredijo ve-

like pustne povelje in druga praznovanja. Otroci, pa tudi odrasli se našemijo v maske ali maskare. Tako hodijo od hiše do hiše in prosijo za kakšen krof ali denar.

V Sloveniji je najbolj znana maska kurent ali korant, ki je značilen predvsem za Ptuj in okolico. Kurenti so oblečeni v ovčjo kožo, na glavi imajo rogove, iz ust jim visi rdeč jezik, okoli pasu pa imajo privezane zvonce. Z nenehnim skakanjem povzročajo z zvonci hud hrup in s tem po izročilu odganjajo zimo.

V našem društvu smo na pustno soboto, 5.3.2011, priredili pustno rajanje. Zbralo se je okrog 30 članov z najrazličnejšimi maskami. Za presenečenje so poskrbeli tamburaši, ki so nam odpeli in zaigrali več pesmi. Izbrali smo tudi tri najboljše maske, vsaka je dobila lepo nagrado. Vse ostale maske pa so prejele tolažilne nagrade.

Člani potrebujejo takšna neformalna zabavna druženja in tudi v prihodnje se bomo trudili organizirati čim več tovrstnih prireditev.

Socialno ogroženi v Kranjski gori tudi iz MDGN Velenja

Jožica Atelšek

Na lepo poletno jutro smo se zbrali v pisarni društva MDGN Velenje, kjer smo se ob kavici nekoliko spoznali in nam je sekretarka Urška zaželela srečno pot in prijetno počitnikovanje. Gospod Kos nas je pospravil v svoj avto in že smo hi-

teli novim dogodivščinam nasproti.

Nikoli še nisem bila v Kranjski gori, zato sem uživala ob pogledu na gore, ki bi jih kar z roko zajel, splezal na vrh, pa pogledal, kaj je tam čez.

Prvi dan smo se malo spoznali. Apartmaji so res lepo opremljeni, toda pogradi? Kdo bo plezal na tisto posteljo? Vsi smo imeli okrog 70 let, še s kakšno diagnozo za nameček, tako da je bilo najbolje tako, da sva s Terezijo kar izsili

zakonsko posteljo in sta se moška morala plaziti po pogradu.

Ko smo se nekoliko uredili, smo potem odšli na kosilo, ki je bilo kar kakšne 20 min oddaljeno, ker pa sem se od začetka večkrat zgubila /pač nimam orientacije zaradi bolezni/pa sem napravila še kakšen korak več.

A nič hudega, bilo je prijetno. Kosila so bila odlična, tudi večerja, vendar je vse dni ravno tisti čas deževalo, tako da sem si raje kar nekaj malega skuhala.

Kolikor se nismo sprehajali, smo lenarili, gospa Terezija je vse dni reševala križanke, jaz pa sem prebrala knjigo, ki sem jo vzela s seboj. Lojze je v soboto zbolel in tako smo se posvetili kuhanju in čiščenju, saj mu ni ostalo prav ničesar v želodcu. Poklicali smo oskrbnico, ki je bila zelo prijazna in nam pomagala tako, da je prinesla še en vložek in tako smo postlali kar na tleh v kuhinji. V nedeljo zjutraj so ga svojci prišli iskat in tako smo

se v upanju, da se bo kmalu pozdravil, poslovili.

V nedeljo pa smo imeli ob 10 uri »pohod« na Vitranc, seveda s sedežnico in nihalko. Saj se nas je nekaj kar nabralo, žičničarji pa so bili tako prijazni, da so nihalko ustavili in smo se tako lahko varno posedli in odpravili na vrh. Imela sem s seboj dva kosa kruha, sploh ne vem, zakaj sem mislila, da bom lačna. A doživela sem izkušnjo, ki se je nisem najmanj nadejala. Sladkor mi je padel za celih 6 enot in sem bila gospodu, ki je na vrhu delil čokolado, zelo hvaležna.

Na Vitrancu je bil razgled prelep, videlo se je vse do Italije, pa Avstrije, mogočno skalovje Vršiča se je razprostiralo pred nami, tako blizu, skoraj na dosego roke, a vendarle je bil tako daleč...

Nekaj fotografiranja in že smo se odpeljali v dolino. Bilo je lepo doživetje in rada bi se zahvalila tudi vsem tistim, ki

so nas spremljali in bili z nami ves čas.

Vse lepo hitro mine, saj smo v ponedeljek že kar pakirali in pospravljali. V torek nas sta s prihodom razveselili predsednica, sekretarka Urška in gospod Kos, ki so prišli po nas in nas varno spravili domov.

Vsekakor si vsega tega ne bi mogla privoščiti, zato sem vsem, ki so se name spomnili, toplo zahvaljujem. Verjetno so mojega mnenja tudi Terezija, Drago in Lojze. Hvaležnosti ne moreš z ničemer izmeriti, niti ni besed, s katerimi bi povedal vse tisto, kar čutiš. Lepo je verjeti, da tudi v stiski nisi sam, da za teboj stoji društvo, ki ti je pripravljeno pomagati.

Poslovila pa bi se z besedami DANES TI MENI, JUTRI JAZ TEBI!

Nikoli se ne ve, kdaj in kje bomo koga potrebovali.

Izlet na Kras s Tržaškim zalivom

Jožica Atelšek

V soboto 18.6. smo se zbrali pred društvom MDGN Velenje in počakali avtobus, ki je pripeljal še ostale udeležence izleta.

Naš cilj je bil obiskati Štanjel, ki leži v občini Komen.

Da smo kaj razumeli vodičko Špelo, je poskrbela tolmačka Duška. Za prijetno in varno vožnjo, pa je poskrbel šofer Jože.

Na Lomu smo malo pozajtrkovali, nato

pa nadaljevali pot do terasasto razporejenega Štanjela, ki se razprostira proti vrhu griča Tum.

Bil je strateško zelo pomemben in se je razvil v obdobju železne dobe. Na vrhu Tuma so še danes vidni ostanki stolpa. Ostanki gradu segajo v srednji vek. Grofje Cobenzli pa so zaradi strahu turških vpadov konec petnajstega stoletja Štanjel obdali z obzidjem.

Poznogotska cerkev sv. Danijela je značilna po limonastem zvoniku iz leta

1609. Zelo zanimiva je stara kmečka hiša. V spodnjih prostorih je bilo gospodarsko poslopje, v prvem nadstropju pa spalnica in kuhinja. Žlebovi so kamniti in speljani v vodnjak, kamor se je iztekala voda iz streh. Vse hiše so zgrajene iz kamna. Danes je v gradu galerija Lojzeta Spacala. Zanimiv pa je tudi dimnik, ki je pravi kraški biser.

Ogledali smo si tudi Ferrarijev vrt, katerega je slovenski arhitekt in urbanist uredil za zdravnika dr.Enrica Ferrarija, tržaškega prijatelja, ki je bil zaljubljen v

Štanjel in je v njem živel skoraj polovico leta in vse proste dneve. Med časom obeh vojn je bil uvrščen med spomenike državnega pomena in ima status krajinskega parka.

Po ogledu smo se odpeljali do bližnjega kraja, imenovanega Kobjeglava. Odšli smo v trgovino s pršutom, kjer smo lahko kupili zelo dober domač pršut, katerega so nam tudi postregli. Potem smo zavili še v Pršutarno, kjer smo izvedeli kako pršut nastaja.

Ves čas smo imeli tudi dokaj ugodno vreme, tudi potem, ko nas je avtobus odpeljal naprej proti morju.

6 km severozahodno od Trsta smo obiskali še grad Miramare, kar v slovenščini pomeni pogled na morje.

Vseh 6 km in še potem vse do gradu, ni bilo nikjer možno iti na obalo, saj je visoko pozidana, tako da sem že mislila, da svojih nog sploh ne bom namočila v jadransko morje.

Grad si je bilo vredno ogledati. Zgradil ga je nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan I. v letih 1856- 1860. Ker ga je gradil z lastnimi sredstvi, mu je za tretje nadstropje denarja zmanjkalo. V pritličju si je uredil svoje zasebne prostore. Ker je bil navdušen pomorščak, bil je vrhovni poveljnik avstrijske mornarice, si je uredil del prostorov po vzoru kabine na avstrijski ladji SMS Novar iz leta 1850.

Ob tem pogledu sem se spomnila nase, da sem nekoč v svojem stanovanju uredila steno s svojim umetninami, rožami, pa se je drugim zdelo odštekano. Vsake oči imajo svojega malarja, meni je bilo vseeno všeč.

V prvem nadstropju je živel Amadeus Savojski, 3.vojvoda d.Aosta. V tem delu so bili tudi reprezentativni prostori za Maksimilijanove goste.

Ko je bil leta 1867 Ferdinand Maksimilijan ustreljen v Mehiki, se je njegovi ženi

omračil um in je nato živela v manjšem objektu v Casteletu, v manjšem grajskem parku.

Nato je grad služil kot rezidenca Habsburžanov. Danes je grad urejen kot muzej in si ga je res vredno ogledati.

Naj še omenim park, ki se nahaja poleg gradu 22hektarjev, z redkimi eksotičnimi rastlinami, ki jih je prinesel Ferdinand Maksimilijan iz svojih potovanj po svetu.

Lahko povem, da smo videli zelo veliko. In tudi utrujene noge smo končno lahko pomočili v vodo spodaj ob gradu. Bilo je prav osvežujoče. Čas nas je priganjal in smo se morali posloviti, saj smo imeli še dolgo pot do doma.

V Senožečah smo se ustavili, da smo večerjali. Bila je izdatna in dobra.

Občudovala sem mlade fante in dekleta, kako so bili vseskozi pripravljeni pomagati starejšim, če se nam je kje zataknilo. Rada se bom spominjala izleta tudi zato, ker ni bilo nikjer nobenega alkohola in smo v poznih večernih urah prišli domov čisto treznih glav.

Vsi so pripomogli, da smo se res lepo imeli.

Obisk iz doma za varstvo odraslih Velenje

Urška Jakop

Že v preteklem letu smo pričeli sodelovati z Domom za varstvo odraslih Velenje. Pri njih smo izvedli predstavitev tehničnih pripomočkov, v poletnem času pa smo skupaj organizirali družabno srečanje s kegljanjem. V mesecu novembru smo jih poprosili, da nam obisk vrnejo. V društvu je veliko starejših članov, ki živijo sami in jih pestijo različne bolezni in nikoli se ne ve kdaj pride trenutek, ko človek ne zmore več skrbeti sam zase. Z namenom informiranja naših uporabnikov o možnosti namestitve v domsko varstvo, so v društvo prišle: direktorica Violeta Potočnik Krajnc, Melvina Kastelic in glavna medicinska sestra Ratka Podlesnik.

Gospa Melvina Kastelic je pripravila izčrpno in zanimivo predstavitev doma in poteka sprejema.

Dom za varstvo odraslih Velenje je namensko grajen dom, ki ga predstavlja dva objekta zgrajena v časovnem presledku 6 let. Prvi del doma je bil zgrajen leta 1976. Zaradi velikih potreb po domskem varstvu je bil leta 1982 dograjen prizidek k domu za 86 oseb. Med sabo je povezan z veznimi hodniki v kletni etaži, v prvem in drugem nadstropju.

Dom deluje za področje treh občin: MO Velenje, Šoštanja in Šmartno ob Paki. Je dom odprtega tipa in nudi osnovno oskrbo, ki pomeni bivanje in organizirano prehrano, socialno oskrbo, zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstva ter dnevno varstvo. Poleg tega ponuja starejšim številne razvedrilne dejavnosti.

Dom ima več oddelkov:

- stanovanjske oddelke - za stanoval-

ce, ki ne potrebujejo stalne oskrbe in pomoči;

- polnegovalne oddelke - za stanovalce z zmernimi starostnimi in zdravstvenimi težavami;
- negovalne oddelke - za stanovalce z najzahtevnejšo stopnjo starostnih in zdravstvenih težav, ki v celoti potrebujejo neposredno pomoč.

Stanovalcem nudijo številne storitve: socialno službo, zdravstveno nego, zdravljenje, fizioterapijo, delovno terapijo, prehrano, pranje in šivanje, nego las in pedikuro. Prav tako pa izvajajo storitve za zunanje uporabnike: priprava in dostava kosil občanom, izposoja ortopedskih pripomočkov, možnost pranja perila. Na področju prostega časa pa so aktivni na številnih področjih.

Za sprejem v dom lahko zaprosi:

- starostnik sam - državljani RS, stari nad 65 let,
- skrbnik oz. pooblaščenec upravičenca,
- pristojni center za socialno delo, če meni, da oseba potrebuje institucionalno varstvo.

Informacije o sprejemu posreduje socialna delavka doma.

Prošnjo za sprejem lahko pošljete po pošti, jo oddate na recepciji doma ali osebno pri socialni delavki doma.

Prispelo prošnjo

- obravnava Komisija za sprejeme selitve in odpuste, ki jo sestavljajo direktorica doma, domski zdravnik, glavna sestra doma in socialna delavka doma
- prosilec (pooblaščenec) prejme

SKLEP o izpolnjevanju pogojev in uvrstitvi na listo čakajočih

- ob možnosti namestitve prosilca obvestijo, predlagajo ogled sobe in določitev datuma sprejema.

Ob sprejemu stanovalca seznanijo s ključnimi osebami v Domu, s stanovalcem v sobi in na oddelku, s hišnim redom, s cenikom storitev.

Prav tako je starejšim na voljo začasen sprejem, ki je oblika institucionalnega varstva in je namenjena posameznikom, ki zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja, poškodbe, rehabilitacije po odpustu iz bolnice ali začasne odsotnosti svojcev, potrebujejo celodnevno oskrbo.

V domu za varstvo odraslih imajo tudi poseben oddelek za ljudi z demenco. Gospa Melvina nam je povedala nekaj besed tudi o tej bolezni. Demenca je sindrom, ki nastane pri različni možganskih obolenjih in se kaže z upadom intelektualnih in spominskih sposobnosti. Pri bolnikih pride tudi do sprememb vedenja in osebnosti. Pojavi se lahko tudi nesposobnost izvajanja hotenih gibov, nesposobnost prepoznavanja poprej znanih stvari). Najpogosteje se pojavi pri starejših osebah. Število demenc se povečuje zaradi vse večjega števila starejših ljudi v populaciji. Najpogosteje jo povzroča Alzheimerjeva bolezen. Znaki in simptomi demence se razvijejo postopoma. Značilni so: slabšanje spomina (značilno je, da bolniki neprestano postavljajo ista vprašanja, saj jih neprestano pozabljajo), razumevanja, računanja, učenja, dezorientacija: bolniki se pogosto izgubljajo, vedenjske spremembe: bolniki težje obvladujejo čustva in postanejo nemotivirani.

Z napredkom bolezni so simptomi vse izrazitejši: bolnik ima vse slabši spomin, ki na koncu popolnoma odpove (ne prepozna sinov, žene...), dezorientacija se tudi stopnjuje in privede do tega, da se bolnik izgublja v domačem okolju, poja-

vijo se blodnje, halucinacije, tavanja... Bolnik je v tem stanju popolnoma odvisen od pomoči drugih.

V domu za varstvo odraslih se trudijo z vsemi storitvami in dejavnostmi staro-

stnikom nuditi čim bolj domače in prijetno okolje. Vedno pa so veseli tudi zunanjih obiskov, zato smo se dogovorili, da se sigurno še srečamo in organiziramo kakšen prijeten družabni dogodek.

Predstavitev projekta muzej v znakih

Urška Jakop

V mesecu septembru nas je obiskal Boštjan Jug iz Racia. Predstavil nam je projekt »Usposabljanje gluhih in naglušnih invalidov za prilagoditev dostopa po razstavah v muzejih«. Gre za prvi slovenski projekt prilagajanja muzejev skupini gluhih in naglušnih obiskovalcev. Zavod Racio Social je novembra izbral pet gluhih in naglušnih brezposelnih invalidov iz različnih regij.

Ti so se v 120-urni delavnici podjetja Lambda usposobili za produkcijo video vsebin, svoje pridobljeno znanje pa so uporabili v izdelavi vodnika za prilagoditev razstave.

Muzeji so za gluhe in naglušne osebe pogosto nedostopni, saj jih veliko uporablja video projekcije, ki so za to skupino ljudi brez tolmača znakovnega jezika povsem neuporabne.

A v celjskem in ljubljanskem muzeju ni več tako. Kot rezultat usposabljanja je, v Mestnem muzeju Ljubljana, nastal audio- video vodnik po razstavi in arheoloških parkih »Po sledih antične Emone«. Na predstavitvi so člani imeli možnost v živo pogledati in preizkusiti delovanje vodnika. Poleg konkretne predstavitve pa smo jih želeli tudi ozavestiti o pomembnosti in dostopnosti kulturnih

vsebin tudi osebam z okvaro sluha.

Upamo, da je bilo predavanje koristno in da bodo osebe z okvaro sluha to možnost čim bolj izkoristile.

Računalniški tečaj

Jožica Atelšek

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih v Velenju nam je omogočilo s pomočjo Ljudske univerze v Velenju računalniško in digitalno pismenost. Vsak torek zvečer se zberemo v njihovi učilnici, kjer se predavateljica Mateja Podvratnik in tolmačka Darja, trudita z nami. Smo vseh starosti, od rosno mladih, do poznih 70 let. Moji možgani so ena sama »spominska luknja«, zato ne bi uspela, če se gospa Vlasta iz Šaleka ne bi trudila za obe. Ljudska univerza nam je podarila računalniške pripomočke,

zvezke, ključ in seveda ob odmorih čaj, kavico, po želji, ki nam je zelo dobrodošla. Srečna sem, da sem se lahko udeležila tega tečaja, saj mi bo pridobljeno znanje pomagalo priti med ljudi in se z njimi pogovarjati, zvedeti kaj več, kaj se dogaja po svetu. Vsakokrat posebej, ko že obupam, me bodri nasmech gospe Vlaste, češ, saj bo šlo. In zato z veseljem prihajam v »šolo«. Vedno, kadar smo v zadregi, nam priskoči na pomoč predavateljica Mateja. Upam, da bomo vsi ob koncu tečaja računalniško pismeni.

Družabno srečanje s kegljanjem

Jožica Atelšek

Lep sončen dan, pod krošnjami dreves za Domom varstva odraslih Velenje, smo se zbrali tekmovalci ruskega kegljanja. Gluhi in naglušni iz Velenja in "Ježki", tako se imenujejo varovanci Doma

za varstvo odraslih Velenje z demenco, smo napeto pričakovali najboljše tri.

Da je to družabno srečanje uspešno potekalo, so poskrbeli soc.del. gospa Mel-

vina Kastelic in seveda dekleta iz javnih del. Njihova dobra volja in vsestranska pomoč nam je dajala upanje, na kar najboljše rezultate. In prvo mesto in najboljša je bila gospa Marija Žerdoner iz Doma varstva odraslih Velenje. Odlično je opravila svojo uvrstitev za "Ježke".

Drugo mesto si je pri kegljala Irena Papotnik iz MDGN Velenja in tretje Slavka Vaupotič, ravno tako iz MDGN Velenja.

Po končanem kegljanju smo se zbrali na prostoru, ki bi ga lahko imenovala tudi "grajsko dvorišče". Posedli smo se po klopeh, pogostili so nas z dobrotami,

seveda ni manjkalo fotografiranje najboljših in nazadnje tudi gasilska slika ni smela manjkati.

Ples twirling je odlično odplesala naglu-

šna članica Anja Drev. Še mnogo uspeha ji želimo. Bila je res odlična.

Prijetno smo se počutili in si obljubili, da se bomo spet srečali, mogoče v kakšni

drugi obliki druženja. Marsikoga so se ljudje, ki preživljajo svoj čas v Domu za varstvo odraslih, dotaknili. Želimo jim prijetno bivanje do prihodnjic, ko se spet srečamo.

Mednarodni dan gluhih letos v Ljubljani

Urška Jakop

Mednarodni dan gluhih je za osebe z okvaro sluha eden izmed pomembnejših dogodkov in ga obeležujemo od leta 1959, ko je Svetovna zveza gluhih tretjo soboto v septembru razglasila za »svoj« dan. Mednarodna manifestacija je namenjena ozaveščanju slišče javnosti o lepoti znakovnega jezika in kulturi gluhih, hkrati pa opozarjanju na problematiko in neenakopraven družbeni položaj oseb z okvaro sluha.

To je dan, ko gluhi opozorijo na svojo nevidno invalidnost, probleme s katerimi se srečujejo v vsakodnevem življenju in na to da so med nami. Posledice gluhot se kažejo pri sporazumevanju

in (ne)dostopnosti do informacij. Človek je socialno bitje in njegova temeljna potreba, je potreba po sporazumevanju. To pa je za ljudi z okvaro sluha močno oteženo, zato so ti mnogokrat socialno izključeni.

Letošnji 52. mednarodni dan gluhih je sovpadal z 80. obletnico organiziranega delovanja gluhih na slovenskem in z ustanovitvijo prvega društva v takratni Dravski banovini leta 1931.

17. septembra 2011, smo se tudi člani MDGN Velenje odpeljali proti Ljubljani, kjer je potekala slavnostna akademija z motom »Vse je v naših rokah«, katere

častni pokrovitelj in slavnostni govornik je bil Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk. Gluhe in naglušne iz vse Slovenije, ki so napolnili dvorano Kina Šiška v Ljubljani, so nagovorili tudi župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janžekovič, predsednica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Frida Planinc in predsednik Društva gluhih in naglušnih Ljubljana Janez Slatinšek. Proslava je povezala ustvarjalnost gluhih, naglušnih in sliščih ter na tak način zgradila en svet.

Kulturni dogodek smo izkoristili tudi za ogled znamenitosti. V dopoldanskem času so si člani ogledali stari del Ljublja-

ne z vsemi lepotami. Popoldan pa smo se odpeljali do znamenitega stadiona Stožice.

V prijetnem ambientu na Ježici je sledilo družabno srečanje. To je za osebe z

okvaro sluha priložnost, da poklepetajo s sebi enakimi, izmenjajo izkušnje in vsaj za kratek čas pozabijo na svoje vsakodnevne težave.

Tudi v MDGN Velenje smo ob tej okro-

gli obletnici organizirali poseben dogodek. Z razstavo ročnih del članov smo želeli opozoriti širšo slišče javnost, da so tudi gluhi med nami in so klub svoji komunikacijski oviranosti sposobni in ustvarjali na različnih področjih.

Praznika namenjena ženskam

Urška Jakop

V mesecu marcu praznujemo dva praznika, ki sta namenjena ženskam. To sta dan žena in materinski dan. In tudi v MDGN Velenje smo ob tej priložnosti želeli razveseliti naše članice. V četrtek, 10.3.2011, smo jih povabili v prostore društva, z namenom da obeležimo njihov praznik.

Pripravili smo zanimiv kulturni program. V goste smo povabili članici krožka Kuhamo s srcem. Gospa Bah in gospa Babič sta spregovorili o domači prehrani in s sabo prinesli tudi domače izdelke,

ki smo jih kasneje poskusili. Najbolj všeč nam je bila belokranjska pogača. Izkazal se je tudi moški del članstva. Naš član, Lojze Dobovičnik, je napisal hudomušen skeč na temo gospodinjskih opravil. Aleš Fajfar in Franc Forštner pa sta odlično odigrala svoji vlogi, saj smo se jima gledalci od srca nasmejali. Nastopili pa smo tudi tečajniki začetnega tečaja slovenskega znakovnega jezika. V kretnji smo prikazali pesem z naslovom Mama, ki jo je zapisala naša članica, Jožica Atejšek. Sledilo je prijetno druženje s pogostitvijo, vsaka članica pa je dobila tudi rožico. Na harmoniko nam je zaigral naš član Franc Jurko, za pevsko presenečenje pa je poskrbel Janko Šumečnik.

30.3.2011 pa smo organizirali delavnico, kjer smo članice seznanili o pomenu in zgodovini praznika dneva žena in materinskega dneva. Izvedeli smo veliko zanimivih podatkov. Dan žena (originalno "Dan delovnih žena") je mednarodni praznik žensk, ki ga v približno 100 državah praznujejo vsako leto 8. marca. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti in dosežkov žensk, praznujejo pa ga predvsem v bivših komunističnih in socialističnih državah. Materinski dan pa je neformalen praznik posvečen materam. Prazno-

vanje materinskega dne izvira iz ZDA, kjer ga praznujejo od leta 1910, v Evropo je navada prišla po prvi svetovni vojni. Materinski dan so v Evropi začeli praznovati po prvi svetovni vojni, vendar ob različnih datumih. Sprva je bil določen 15. maj, potem pa prestavljen na 25. marec. V Sloveniji se po drugi svetovni vojni materinski dan zaradi praznovanja dneva žena, 8. marca, praviloma ni praznoval, danes pa je spet v veljavi in se praznuje na isti dan kot Marijino oznanjenje, torej 25. marec.

V drugem delu delavnice smo iz teksta spoznavali težje razumljive besede. Nekaj več pa smo izvedeli tudi o poeziji in rimah. V društvu je kar nekaj članov dobrih pesnikov in nastale so tudi zanimive pesmi. Najbolj interesanten pa je bil kviz, kjer smo preverili koliko podatkov o teh dveh praznikih, so si člani zapomnili.

Druženje in delavnice uporabnosti slovenskega jezika so izrednega pomena za naše članice. Veseli nas, da so dobro obiskane in na različne teme jih bomo izvajali tudi v prihodnje.

Pikin festival

Franc Kos

Od 19. do 24. septembra je bil v Velenju 23. Pikin festival. Ta festival obiščejo otroci in odrasli iz cele Slovenije. Na festivalu lahko otroci sodelujejo v raznih delavnicah, kar je festival naredilo še bolj zanimiv. Organizator je letos k sodelovanju povabil tudi Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje, česar smo se zelo razveselili. Na festivalu smo sodelovali z delavnico, v kateri smo obiskovalcem prikazali uporabo raznih tehničnih pripomočkov za ljudi z okvaro sluha. Prikazali smo jim delovanje telefonskega aparata za naglušne na katerem je mogoče zvok v slušalki povečati 10x, budilko z vibratorjem in bliskavico, prenosni hišni zvonec z bliskavico, FM sistem za individualno uporabo, indukcijsko zanko za večje prostore, brezžične slušalke za poslušanje TV in radio aparata. S temi pripomočki si lahko vsi, ki imajo okvaro sluha vsaj nekoliko izboljšajo svoje vsako dnevno življenje.

Med mladimi je bilo največ zanimanja za enoročno abecedo, ki smo jo več čas skupno s posameznimi besedami prikazovali na računalniškem monitorju. Starejše obiskovalce smo seznanjali s predpisi pridobivanja slušnih aparatov in jim razdeljevali zloženke s pomočjo katerih bodo lahko spoznali postopek za pridobitev slušnega aparata. Precej se jih je zanimalo za govorico gluhih in kako se je naj naučijo, zato smo jih povabili v društvo da se udeležijo začetnega tečaja slovenskega znakovnega jezika. V delavnici nas je obiskala tudi Pika Nogavička in si z zanimanjem ogleda naše pripomočke, naučila se je tudi pozdrav s kretnjo in prikaz svojega imena v enoročni abecedi.

Ob koncu se moramo zahvaliti vsem, ki

so kot prostovoljci sodelovali na festivalu in tako obiskovalce seznanjali z načinom dela v društvu in življenjem ljudi z okvaro sluha. Veliko je bilo zanimanja občinstva glede dela v društvih, kako pomagamo članom z okvaro sluha in kakšno je njihovo življenje ter kako naša družba skrbi za ljudi z okvaro sluha na

področju izobraževanja in zaposlovanja. Vsi, ki smo sodelovali v delavnici moramo spodbujati naše člane, da na takšnih prireditvah in delavnicah sodelujemo čim večkrat, saj tako širšo javnost seznanjamo z našim načinom življenja in težavami s katerimi se srečujemo.

Obisk in ogled Ljudske Univerze Velenje

Urška Jakop

Na deževen dan, 16.3.2011, smo bili dogovorjeni za obisk Ljudske univerze Velenje. Kljub slabem vremenu se je kar nekaj članov udeležilo dogodka.

Ljudska univerza Velenje je kakovostna in dinamična organizacija za izobraževanje odraslih. Njihovo poslanstvo je ljudem ponuditi aktualne in kvalitetne izobraževalne programe za odrasle.

Z udeleženci gradijo odprte in ustvarjalne odnose, jih motivirajo in jim svetujejo ter vseskozi spremljajo njihovo uspešnost.

Nudijo pa vrsto različnih izobraževanj:

- Osnovnošolsko izobraževanje odraslih
- Izobraževanje za pridobitev poklica
- Usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela
- Jezikovno izobraževanje
- Računalniško usposabljanje
- Seminarji, tečaji, delavnice
- Programi za prosti čas
- Središče za samostojno učenje

Deležni smo bili prijetnega sprejema. Ogledali smo si, kako poteka učenje angleškega jezika. Pogledali smo v računalniško učilnico, kjer imajo 15 računalni-

kov, projektor in tablo. Dogovorili smo se, da bodo posebej za MDGN Velenje organizirali brezplačni računalniški tečaj, ki se je začel izvajati v mesecu oktobru. Ogledali smo si tudi središče za samostojno učenje, kjer učenje poteka brezplačno in individualno. V središču so štiri učna mesta z vso potrebno multimedijско opremo za samostojno učenje, pomoč pa nudijo mentorji.

Želimo si, da bi še naprej dobro sodelovali in skupaj popestrili aktivnosti za osebe z okvaro sluha.

Delavnica na temo "samopodoba"

Vlasta Florjan

V jesenskem času je naše društvo organiziralo zanimivo predavanje na temo "samopodoba". Udeležilo se ga je dvajset članov in članic. Ko sem jih opazovala pri njihovem klepetu pred začetkom predavanja, sem videla, da imajo nekateri popolno okvaro sluha, nekateri pa slišijo s pomočjo slušnega aparata. Ker še ne znam dovolj dobro znakovnega jezika, sem sama bolj opazovala in manj govorila – in pomislila sem, kako je društvo topel prostor, kjer sta gluhoti in naglušnost sprejeti enako kot ostale

osebnostne značilnosti, po katerih se posamezniki tudi sicer razlikujemo eden od drugega..

Predavateljica je bila Darja Fišer, tolmačila pa je Polona Dobnik. Udeleženci delavnice so pokazali zanimanje in so aktivno in tvorno sodelovali. Darja je razgrnila na mizo plakat, na katerem so

bili narisani trije simbolčki, ☺☹☺, ki naj bi ponazarjali (predvsem) psihično počutje posameznega udeleženca oz. ude-

leženke. Pod enega od simbolčkov so se, na začetku in na koncu delavnice, vsi udeleženci podpisali glede na to, kako so se trenutno psihično počutili: prvi simbolček je ponazarjal žalost, drugi brezbriznost oz. neko srednje počutje, tretji pa veselje – ta je pravzaprav nek splošni simbol našega razpoloženja, h kateremu stremimo, a ga ne dosežemo vedno. Kot je povedala Darja, tudi ni potrebno, da smo vsak trenutek v dnevu veseli in nasmejani. Ponavadi smo neko v prehajanju iz enega razpoloženja

v drugo – podobno kot se menjavajo sončni in deževni dnevi.

Na začetku predavanja je Darja predlagala, naj vsak nariše sebe takega, kot se sam "vidi" in da seveda ni potrebno, da je risba umetniško delo ali da je avtoportret. Sama se tega opravičila nisem lotila, raje sem opazovala druge pri tem početju: videla sem, kako nastajajo zanimive podobe, nekatere so bile otroško preproste in enostavne, druge natančnejše, nekatere v obliki avtoportreta ali pa je risba prikazovala osebo v širšem okolju.... Vse risbe pa so bile zanimive, saj sta domišljija in ustvarjalnost k sreči brez meja. Nekateri udeleženci so svojo "narisano samopodobo" še razložili z besedami in utemeljili, zakaj so se tako narisali.

Poudarek tokratne delavnice je bil na zavedanju svoje lastne odgovornosti za dobro samopodobo – namesto da odgovornost prelagamo na druge ljudi, na okoliščine itd.

Ni torej pomembno, kaj drugi mislijo o nas, pomembno je, kaj mi sami mislimo o sebi: o svojem vedenju, mišljenju, dejanjih. Če to postavimo v širši uporabni okvir, menim, da je sicer pomembno, kaj drugi mislijo o nas – a kot je povedala Darja, je še bolj pomembno, kaj mislimo sami o sebi. Nekdo od udeležencev je namreč zagovarjal stališče, da je zelo pomembno, kaj drugi mislijo o nas, ker je po njegovem to predpogoj da se znaš vživeti v sočloveka, v njegove težave in mu potem lažje tudi pomagati.

Invalidne osebe se v svojem vsakdanjem življenju, pri izobraževanju in pri delu srečujejo še z dodatnimi ovirami, ki jih ostali ljudje nimajo. Tako je za gluho osebo vsako vsakdanje opravilo povezano še s komunikacijskimi ovirami, ki jih slišči nimajo.

Komunikacijske ovire so objektivno dejstvo, ki pa nima neposrednega vpliva na to, kakšno samopodobo razvije posameznik. Vpliv je le posreden in je od-

visen od tega ali posameznik komunikacijske ovire doživlja tako, da sebe zaradi njih vidi ne le kot manj sposobnega od sliščih ljudi ampak tudi kot manj vrednega od sliščih ljudi. Šele ta občutek manjvrednosti je tisti, ki ima odločilen negativen vpliv na slabšo samopodobo.

Da si upamo biti drugačni od drugih in se pri tem ne počutimo manj vredni od njih - to je pomemben element dobre samopodobe, je povedala Darja.

Darja nam je tudi povedala, da je bila v preteklosti gluhoti pojmovana kot nekaj slabega, nekaj, kar se mora skriti pred ljudmi in zato gluhi ljudje v javnosti niso smeli uporabljati svojega materne jezika - kretenj z rokami. Danes je družba sicer liberalnejša in bolj humana, znakovni jezik je tudi uradno priznan z zakonom, pa vendar je pot do boljšega splošnega družbenega položaja gluhih in naglušnih še dolga. Na osebni ravni pa lahko vsak naredi zase zelo veliko že s tem, da spremeni mišljenje o samem sebi, saj bo le tako uspel izboljšati svojo samopodobo: te spremembe so torej notranje, ne zunanje. Sposobnosti za to ima vsak, le aktivirati jih mora.

Na koncu predavanja so udeleženci izrazili željo, da bi v naslednjih mesecih imeli še kakšno delavnico s podobno tematico in sekretarka društva jim je obljubila, da se bo o tem s predavateljico Darjo tudi dogovorila.

Dogajanje na delavnici sta za spletno televizijo posnela Samo Petrač in Anita Ivačič, na koncu pa sta opravila še kratek intervju z dvema udeležencema.

Sekretarka našega društva se je vsem zahvalila za soudeležbo na delavnici, ki je bila res poučna in dobro izvedena.

Vsem želim veliko uspeha pri izboljšanju svoje samopodobe!

Predavanje o prometni varnosti in predpisih

Urška Jakop

V mesecu oktobru smo na željo članov organizirali predavanje o novi prometni zakonodaji, ki je stopila v veljavo. Obiskala sta nas gospod Pravdič iz policijske postaje Velenje in gospod Rado Jeromel, predsednik izpitnega centra v Velenju. Zanimanje za to predavanje je bilo zelo veliko. Prostori društva so bili čisto napolnjeni.

Posodobitev zakonodaje s področja cestnoprometnih predpisov je bila nujna, saj je bil Zakon o varnosti cestnega prometa, ki je to področje v celoti urejal, preobsežen in zastarel. Sedaj imamo štiri moderne področne zakone, ki posebej urejajo voznike, vozila, ceste in prometna pravila. Cilji nove zakonodaje so predvsem povečanje varnosti udeležencev prometa, dvig standardov varnosti, usklajevanje naših predpisov z evropskimi in večja preglednost prometne zakonodaje. Poostriale so se predvsem tiste kazni, ki se nanašajo na prekrške z najhujšimi posledicami.

Nismo pa govorili le o novi prometni zakonodaji, ampak so naši uporabniki pridobili kar nekaj nasvetov glede varne vožnje. Več pozornosti smo namenili vožnji v krožnih križiščih. Posebej tista, ki so več pasovna, ljudem povzročajo ne malo težav. Osredotočili smo se na novejšo velenjsko krožišče, ki ima dva pasa. Preko video projekcije smo si pogledali kje in na kakšen način vozniki vstopajo in izstopajo iz krožišča.

Celotno izobraževalno predavanje je bilo izredno zanimivo in je doseglo svoj namen. Veliko je bilo vprašanj in nekaj tem je ostalo še odprtih. Zato bomo tudi v prihodnje sigurno še organizirali kakšno predavanje na to temo.

Veseli pa nas, da se na policijski postaji in tudi drugih institucijah vedno prijazno odzovejo našemu povabilu.

Etiopija od severa do juga

Urška Jakop

V MDGN Velenje, smo 12.1.2011, mrzle zimske dni popestrili z izvedbo poto-pisnega predavanja. Popotnik Zoran Furman nas je popeljal na zanimivo

popotovanje po vzhodno afriški državi Etiopiji. Je edinstvena država, ki leži na številnih prehodih- od puščave na severu, preko stepske osrednje planote, do

bujnega zelenja na njenem jugu. V kotlini je puščavsko, na višavju pa tropsko podnebje. Je dežela z bogato krščansko tradicijo, ki je stisnjena med musli-

manskimi sosedami na severu in vzhodu ter pravo črno Afriko na jugu.

Naše popotovanje pa smo začeli v glavnem mestu Addis Abeba, ki ima s posebno pravico tudi status države. Ob pogledu na fotografije nismo imeli vtisa, da je to glavno mesto. Na vsakem koraku se vidi, da je država izredno revna. Že otroci so navajeni beračenja.

Od tam smo pot nadaljevali na sever, tudi do izvira Modrega Nila. Podali smo se do Aksuma, majhnega mesteca, ki je bil nekdanja prestolnica velikega Aksumskega cesarstva. Videli smo znamenite angelske cerkve v Lalibeli, ki so izklesane v živo skalo.

Za konec poti po Etiopiji pa smo se odpravili na skrajni jug dežele; v čisto drugi svet in najbolj odročne kraje. Tukaj ni znakov civilizacije, saj živijo brez elektrike in tekoče vode. Ob reki Omo na majh

nem koščku ozemlja živi neverjetno število različnih barvitih plemen (Hamir, Mursi, Karo, Konso). Ogromni diski v spodnji ustnici, brazgotine, barvita telesna dekoracija, vojne barve, slovesno

sti, plesi... Spoznavanje države Etiopije, njihove kulture in navad je bilo res neverjetno!

Delavnice ročnih del

Urška Jakop

V mesecu aprilu smo v MDGN Velenje izvedli kar dve delavnici ročnih del. Na podlagi želja članov smo že konec prejšnjega leta začeli s ciklusom ustvarjalnih delavnic. Izdelovali smo že različne aranžmaje, sedaj pa smo se naučili delati rože iz krep papirja. Delavnico je vodila gospa Ivanka, ki že od otroštva ustvarja. Najprej nam je pokazala kako se napravi vrtnica in nato še ostale vrste rož. Nastali so čudoviti šopki in vsak je svojega lahko odnesel domov.

V drugi polovici aprila pa smo spoznavali glino in iz nje ustvarili lepe izdelke.

Glina je naravna drobnostna usedlinska snov. Glede na nastanek ločimo glino na sekundarne in primarne. Primarne so zelo čiste in mednje sodi tudi porcelanska glina. Sekundarne pa so bile z vetrom in vodo prenesene iz primarnih nahajališč in se uporabljajo v lončarstvu. Glina ima različne koristi. Ko ustvarjamo, krepijo motoriko in domišljijo ter spodbujamo ustvarjalnost. Ima pa tudi zdravilne učinke. Kot mazilo se uporablja pri opeklinah, luskavici. Dobra je tudi za obloge, kot napitek pa pomaga pri dobrem delovanju prebave.

Pri ustvarjanju izdelkov so člani morali biti previdni. Izdelek mora biti gladek, da v postopku obdelave ne počí. Ko je glina oblikovana, jo je potrebno posušiti. Sledi žganje na 950°C, barvanje, gla-

ziranje in nazadnje še drugo žganje na 1050°C. Delavnice ročnih del so dobro obiskane in potekajo v prijetnem vzdušju. Poleg tega krepimo ročne spretnosti in razvijamo ustvarjalnost.

Naše izdelke smo postavili na ogled tudi širši javnosti, in sicer v mesecu oktobru smo v Mestni knjižnici Velenje organizirali razstavo ročnih del naših članov.

Okvirni plan dogodkov za leto 2012

Januar	11.1.2012: Predavanje o spremembah zakona o socialnem varstvu
Februar	1.2.2012: Potopisno predavanje
	Pustovanje
Marec	Izdelovanje rož iz nogavic
	Skupščina
	Praznovanje dneva žena
April	Predavanje
Maj	Predavanje
	Pohod
Junij	Delavnica
	Meddruštveno ribiško tekmovanje
	Izlet
Julij	Družabna srečanja članov
Avgust	Družabna srečanja članov
September	Mednarodni dan gluhih
	Predavanje
Oktober	Dp v futsalu
	Predavanje o požarni varnosti
November	Predavanje ali delavnica
December	Praznično obarvana delavnica
	Novoletno srečanje članov

O točnejših datumih z vsebinami delavnic ali predavanj boste obveščeni naknadno. Dobrodošli so tudi vaši predlogi in želje!

Obisk našega člana Franca Korberja

Franc Forštner

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje smo se dogovorili, da bomo na domu obiskali kakšnega našega člana. Na mojo pobudo smo obiskali 85 letnega gospoda, Franca Korberja. Po ovinkasti cesti se pripelješ na njegov dom v Gavačah nad Šmartnem ob Paki. Ponudi se lep razgled na okoliške hribe in celo spodnjo Savinjsko dolino.

Sprejela naju je sinova žena, ga. Metka, in naju prijazno povabila v hišo. S sekretarko Urško sva prinesla paket rdečega križa in tehnični pripomoček, svetlobni hišni zvonec. Gospod Franc se je najinega obiska zelo razveselil in kar ni mogel verjeti, da sva ga s sekretarko obiskala. Rekel je: »Na stara leta, pa da me pridete obiskat, to je pa lepo. Tudi na moj rojstni dan nikoli ne pozabite, vedno mi pošljete čestitko,« nas je pohvalil. V zadnjem času je g. Franc kar hudo bolan. Nagaja mu srce, pa hrbtenica tako da hodi z hoduljico, pa slabo vidi in povrh je še naglušen.

Ko smo se posedli za mizo, je začel pripovedovati, kako je postal naglušen in kje vse je služboval: na bencinskih črpalkah, bil tudi poslovodja in da so včasih veliko računali na pamet. Prav presenečena sva bila, kako dober spomin ima ta gospod, veliko stvari je povedal tudi na hudomušen način. Razgovoril se je, da je bil dolgo tudi član občinskega sveta, pa predse-

dnik krajevne skupnosti, pridno je delal doma in hodil v službo, v zakonu so se mu rodili trije otroci. Bil je tudi govornik na pogrebih, vse govore pa je vedno sestavljal sam. Ob tem, da mu je nekaj let nazaj umrla sestra, lani pa še žena, so se mu orosile oči. »A kaj moreš, tako je življenje« je rekel.

Čas pa je hitro tekel in treba se je bilo posloviti kljub temu, da je iz službe prišel še

sin Ivan in, da bi imela še veliko za izvesti. Obljubila sva, da se še kdaj oglasiva. Odhajala sva z lepim spoznanjem, kako malo je potrebno, da nekomu polepšaš dan. Izvedela pa sva tudi ogromno stvari o tem gospodu, ki kljub hudi bolezni vedno najde še kanček humorja in lepih besed. Vidno zadovoljen je bil g. Franc Korber ob najinem slovesu, saj je videl, da ga v društvu nismo pozabili.

Poezija

Sprehod skozi čas

Sprehajam se skozi čas
In slike vse so mi zbledele.
Ne vem več, kakšen je tvoj obraz
Sem kot rože zaprašene, ovenele.

Otroštvo, zlato otroštvo me preveva
Vse je lepo v njem, brez bolečin.
Oblaki, drevesa, ptiček, ki prepeva,
Že od nekdaj ne melje žita stari mlin.

Vse to še tam stoji,
Le čas spremenil je naš dom.
Že zdavnaj očeta in matere več ni,
In lesena hiška je pozidana v beton

Jožica Atelšek

Ko jutro se naredi,
me ptiček zbudi.
Čeprav ga ne slišim,
vem, da me preleti.
Vidim jih, opazujem jih
in občudujem.

Franc Forštner

Razmišljanje

Solze mi teko kar tako,
Ne spremlja jih nobena bolečina
V meni se potuhnila je želja, po čem?
Ne vem več zakaj? Ni več vrnitve!
Vrine se kesanje, včasih žalost in
Dnevi ko v sebi umiram.
BOG VEDI, ZAKAJ?

Tišina....
Kako me mori, mi stiska grlo,
Vsak dan bolj in bolj sovražim izgovorjene
Besede, zvok, ki se nekje ustavi, se zgubi
BOG VEDI KAM?
Pletem nitke, ki vse pomešanje
Štrlijo iz življenja.
Ostal bo klopčič, vsega bo konec.
Nitke bodo poravnane, mrtvo telo, a duša?
BOG VEDI KJE!

Jožica Atelšek

Materin dotik!

Le kaj bi moral storiti,
da začutil bi dotik.
Dotik, ki sem ga čutil
ob jutrih in večerih, četudi te slišal nisem.
Me dotik vedno prebujal je v lepši dan.

Mati, hvala ti za dotik.

Lojze Dobovičnik

Moje življenje v Avstriji

Jana Maier

12 let je že, odkar sem se preselila v Avstrijo. Leta 1999 sem se poročila in se preselila v Avstrijo - Gleisdorf, v mesto, ki je iz Gradca oddaljeno 25 km.

Moja prva zaposlitev je bila v Gradcu, v Centru za slušno prizadete. Tam sem delala nekaj časa, dokler nisem dobila zaposlitve iz mojega poklica, t.j. delo zobotehnika. Isti poklic ima tudi moj bivši mož, ki dela na kliniki. Jaz sem najprej dobila delo pri privatnem zobozdravniku. Na kliniki nisem dobila službe, ker je takrat bilo za službo v državni ustanovi obvezno avstrijsko državljanstvo. Veliko ljudi misli, da če se poročiš v tujino, dobiš takoj tuje državljanstvo.

To ni res. Vsaj 5 let sem morala živeti tam in vmes vedno prositi za vizum. Ko je poteklo 5. leto mojega življenja tam, sem dobila Avstrijsko državljanstvo in nato zaposlitev na kliniki. Žal je leto po tem prišla Slovenija v EU in nato ni bilo potrebno obvezno avstrijsko državljanstvo.

Žal pravim zato, ker imam namreč samo avstrijsko državljanstvo, slovenskega nič več. Že dolgo ne obstaja dvojno državljanstvo.

Pa pojdimo spet na začetek moje zgodbe. Gotovo vas zanima, kako sem se naučila nemškega jezika. Moram povedati, da nisem imela kaj dosti pojma o nemškem jeziku, niti razumela ga nisem. Z bivšim možem sva se sporazumevala s kretnjo, enako tudi z drugimi gluhi. V osnovni in srednji šoli sem se učila angleškega jezika, zato sem nemške besede od začetka izgovarjala precej po angleško. Ko sem odhajala iz Mozirja v Avstrijo, mi je moj ata rekel naj berem

in berem, saj se bom tako naučila jezika. Res sem se ga. Poleg tega sta mi veliko pomagala tudi bivša tašča in tast. Živelimo skupaj in oba sta govorila lepo, pravilno nemščino. Veliko sta me učila, kaj in kako moram reči. Tudi na delovnem mestu so me sodelavke veliko učile, popravljale. Tako se je moja nemščina počasi izboljševala in že dolgo nimam več problemov pri sporazumevanju.

Zaradi družinskih obveznosti, sem imela z gluhi bolj malo stikov.

Ko sem se leta 2009 ločila, sem dobila službeno stanovanje v Gradcu. Od takrat naprej sem se začela bolj družiti z gluhi. Imamo svoje prostore - društvo, kjer se redno družimo, srečujemo. Vse je podobno kot pri nas, v Sloveniji. Imamo razna predavanja, športna srečanja, tečaj angleškega in nemškega jezika, redno hodim k telovadbi, ki jo obiskujemo v glavnem gluhi. Imamo razne izlete, ogleda itd.

Tukaj ni beneficirane delovne dobe, kot pri nas v Sloveniji. Jaz imam že 36 let delovne dobe - skupaj iz Slovenije in tukaj. Lahko bi se upokojila z ozirom na slovensko delovno dobo, dobivala pa bi samo slovensko pokojnino do 60. leta starosti. Šele takrat bi začela dobivati avstrijsko pokojnino. Ker pa sem v službi zelo zadovoljna, zelo se razumemo s sodelavci, rada delam v svojem poklicu... bom delala še vsaj do 60. leta starosti.

Vam opišem moj tedenski urnik? Ob ponedeljkih imam po službi tečaj angleškega jezika (želim spet malo ponoviti znanje angleščine). Po tečaju grem k telovadbi - od 19. do 20.30. ure. V torek grem včasih v društvo, ob sredah je te-

čaj nemškega jezika, da se učim slovnice itd., ob četrtek imamo spet srečanja v društvu. Ta petek imamo v društvu izdelavo adventnega venca, v soboto že pride Miklavž za otroke... in je teden hitro mimo. Tako so si dnevi in tedni podobni, dolgčasa ni nikoli.

Domov, v Slovenijo prihajam redno, vsak drug vikend in tudi vmes, če je kaj nujnega. Doma živi sin z družino, hčerka živi v Šempetru z družino. Imam 3 vnuke in kadar pridem domov vedno uživam v njihovi družbi.

Načrtov nimam nobenih, želim si samo zdravja, vse drugo pride, kar življenje prinese.

